БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 7 (5936) ЯНВАРИИН 10 ВТОРНИК 1950 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

Сэн 20 мүнгэн.

„Рульда һуугаад, харин ушар байдалнуудай ямар-нэгэн усалта ябадалые тохёолдуултарнь, юушье обёо ронгүйгөөр хаража байха гээшэ хүтэлбэрилгэ бэшэ бшуу. Большевизм хадаа хүтэлбэрилгые тиигэжэ ойлгодоггүй. Хүтэлбэрилхын тулада уридшалан хараха хэрэгтэй".

И. СТАЛИН.

Уридшалан хараха шадабари—хүтэлбэрилэгшын зайлашагүй шанар мүн

Хэрэгые хайшань залан хүтэлбэрилхэб гэжэ мэдэдэг, мүн бэрхэшээлнүүдһээ айдаггүй ушарһаа коммунистическэ парти иладаг байгаа, илажа байна. Манай парти халаа олониитын хүгжэлтын хуули ёһонуудые мэдэхэ эрдэм олгодог, оршон тойрон боложо байгаа событинуудай дотоодын холбоое ойлгохо, мүнөө үедэ событинууд ямараар, хайшаа хүгжэжэ байнаб гэжэ мэдэхэһээ гадна, мүн ерээдүйдэ ямараар, хайшаа хүгжэхэ ёһотойб гэжэ угтуулан мэдэхэ арга олгодог марксистско-ленинскэ теориие өөрынгөө бүхы ажал-ябуулгада хүтэлбэри болгоно.

Большевигүүдэй парти болбол хүжүүн, зогсошоһон ябадалда эсэргүү, умхирэн хосоржо байгаа бүхы юумэндэ эсэргүү эрид шуүд тэмсэл ябуулан, холодоо уридшалан харадаг, шэнэ, гүрүү, прогрессивнэ юумые бүхы хэмжээгээр дэмжэдэг байна.

Бэрхэшээлнүүдһээ айдаггүй, бэрхэшээлнүүдһээ тунхаридаггүй, харин тэдэниие зайсуулхын ба усадхахын тулада бэрхэшээлнүүдые угтан ошодог кадрнууд лэ һайн гээшэ гэжэ нүхэр Сталин һургана.

Коммунизм байгуулха зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэ, урагшаа дабшаһан манай хүдэлөөн халаа большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгын хэрзэргэ зоримгойгоор ба эрид шууд дэлгэрүүлэгдэдэгһээ, манай хүдэлмэридэхи дутуу дунданuудай хэрзэргэ хаһа саг соогоо зайсуулагдадагһаа нилээд дулдыдаха байна. Большевистскэ ёһоор хүтэлбэрилгын шадабари, түбхын түрүүндэ юуб гэбэл, хүгжэлтэдэ һаад хэжэ гү, али тойбо татажа болохоор бэрхэшээлнүүд ба хаалта боолтонуудые уридшалан мэдэхэ, тус бэрхэшээлнүүд ба хаалта боолтонуудые зайсуулхын тулада саг дары хүсэлэлгэ гаргаха, тиин таһалдалнуудые ушарүулангүй, урагшаа дабшаһан хүдэлөөе хангаха шухала.

«Рульда һуугаад, харин ушар байдалнуудай ямар-нэгэн усалта ябадалые тохёолдуултарнь, юушье обёоронгүйгөөр хаража байха гээшэ хүтэлбэрилгэ бэшэ бшуу. Большевизм хадаа хүтэлбэрилгые тиигэжэ ойлгодоггүй. Хүтэлбэрилхын тулада уридшалан хараха хэрэгтэй», — гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ. Таамагаар, перспективэгүйгөөр ябуулга хэһэн хүдэлмэрилэгшэ хадаа ажабайдалһаа гээгдэхын, дааһан хэрэгээ таһалдуулхын аюулда орохо байна.

Партийна ба ажахын зарим хүтэлбэрилэгшэдэй хүдэлмэридэхи алдуунууд ба таһалдалнуудынь олон ушарта урагшаа харадаггүй, бэрхэшээлнүүд ба хаалта боолтонуудые угтуулан мэдэжэ шададаггүй ябадалаар тайлбарилагдана. Ушар байдалые гүнзэгыгөөр шэнжэлдэггүй, имагтал мүнөөдэрэйхеэр байдаг дээрэһээ шалтагаалан, тиимэ хүтэлбэрилэгшэд алибүхы гэнэтын ушаралнуудтай ба бэрхэшээлнүүдтэй дайралдадаг байха юм. Ямар-нэгэн участок дээрэ түйлаглаһан түрүүшын амжалтанууд халаа тиимэ түхэлэй хүдэлмэрилэгшэдые мэдээшэрхэхэ, һанаагаа амарха ябадалда хүргэдэг, элэнь оршон байдалые тэдэнэй зүбөөр сэгнэлгэдэ, дутуу дунданuудые зайсуулгада һаад хэдэг байна.

Иимэ баримтанууд партийна, советскэ ба ажахын зарим организацинуудай хүдэлмэридэнь үсөөн бэшэ үзэгдэдэг.

Бэрхэшээлнүүдые уридшалан хаража шадаха ба тэдэниие саг соонь зайсуулан дабаха гээшэ колхозуудай, совхозуудай ба МТС-үүдэй ажал-ябуулгые зүбөөр хүтэлбэрилхэ шухалын шухала услови мүн. Партийна ба советскэ органуудай зүгһөө хүдөө ажахые шаламараар, хэрэг ушараа мэдэнхэйгээр хүтэлбэрилдэг, колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай экономикые һайтар мэдэдэг перспективэтэйгээр хүдэлмэрилдэг газарнуудта, хүдөө ажахын ээлжээтэ хүдэлмэринүүдтэ бэлэдхэхэ ба эрхилхэ хэрэгые үнжэгайруулдаггүй газарта — бата бэхи амжалтанууд түйлагдадаг. Гэхэ зуура, партийна ба советскэ органуудай заримаиинь хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ шадабаритай болоогүй байһаар. Партиин зарим районуудай хүдөө ажахын кампанинууд соо ухарилдаад, олонхи ушарта районойнгоо ажахые хүгжөөлгын тон шухала перспективнэ асуудалнуудые обёордоггүй.

Партиин Старо-Юрьевскэ (Тамбовско область) райкомые жэшээ болгон абаад үзэе. Тэрэнэй зүгһөө колхозуудые хүтэлбэрилгэнь хүдөө ажахын текущи кампанинуудһаа саашаа гарадаггүй байба. Ээлжээтэ даабаринуудаа дүүргээл һаа, саашаа юуншье боложо байг — хамаагүй гэжэ бододог байгаа. Теэд, текущи кампанинуудыншье холодоо һайнаар ябадаггүй байба. Хүдөө ажахын хүдэлмэриие үнжэгайруулһанһаа шалтагаалан, жэлһээ жэлдэ ахир ургаса абадаг байба. Райком түсэбгүйгөөр, перспективэгүйгөөр ажалладаг байгаа. Тэрэ халаа ногоо тарилсаһан севооборотуудые колхозуудта хайшан гээ һаа түргэнөөр дэлгэрүүлхэб, ниитын малажалай ашаг шэмэ үгэлгые хайшан гээ һаа дээшэлүүлхэб гэһэн асуудал бодожо үзэдэггүй байгаа.

Партиин Старо-Юрьевскэ райкомой хүдэлмэридэхи дутуунууд тухайда мүнөөлэр толилогдоһон бэшэг дотор, «Социализмын туяа» колхозой гэшүүн, коммунист нүхэр Романовай зүб ажаглалта дурдагдаба:

— *Манай районой хүтэлбэрилэгшэд ажабайдалһаа һургаал абажа заншаагүй. Эдэнэр кампаниһаа кампанида хүрэтэр ошохо нэгэл субаса харгы мэдэдэг юм. Эдэнэр районойнгоо газарые һайтар хараха ба тэрэнэй баялигые шэнжэн мэдэхэ шадабаряар дуталдана.*

Бэрхэшээлнүүдые уридшалан мэдэхэ ба тэдэниие амжалтатайгаар зайсуулхын тулада, хүтэлбэрилэгшэдэй гансахан дүй дуршэлынь хангахагүй байна. Дутуу дунданuудые элирүүлхын ба дары усадхахын тулада улад зоной үүсхэлые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, тэдэнэй һанал бодолые анхаралдаа абаха, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй гэжэ нүхэр Сталин һургадаг.

«Хэдэн арбаад хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд манай хүдэлмэридэхи дутуунуудые харадаг ба обёордог байхадань, харин олониитэ хүдэлмэришэд дутуунуудые харадаггүй, обёорлоггүй гү, али тиихэ хүсэлэнгүй байгаа һаань, хэрэг нэгэ ондоо байха. Энэ ушарта зарим юумые обёоронгүй, харангүй гарашажа магад байна бшуу. Хэдэн арбаад хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта хэдэн мянгаад ба миллион хүдэлмэришэд манай алдуунуудые элирүүлжэ, байгуулалтын ниитэ хэрэгтэ оролсон, хэрэгүүдээ һайжаруулха замуудые хараалан, манай хүдэлмэридэхи дутуунуудые харадаг ба обёордог байхадань, хэрэг бэһа ондоо байха. Тиигээ һаань, гэнтын ушаралнууд тохёолдохогүй, таарамжагүй үзэгдэлнүүд саг соогоо обёороглохо ба элэ үзэгдэлнүүдые усадхаха хэмжээнүүд саг соогоо абтаха байһандань ехээр найдажа болохо» гэжэ нүхэр Сталин заана.

Манай кадрнуудые хүмүүжүүлхэ, бүхы советскэ хүнүүдые дутуу дундануулта эбсэшэгүй большевистскэ ёһоор хүмүүжүүлхэ, зоной үүсхэлые хүгжөөхэ, бэрхэшээлнүүдтэ эсэргүү, коммунизмын байгуулалтадахи шэнэ амжалтануудай түлөө тэмсэлдэ олониитые дахуулжа ябаха гээшэ партийна организацинуудай уялга мүн. Энээнэй тон шухала условинь юуб гэхэдэ, парти доторой ба партийно-политическэ хүдэлмэриин хэмжээе улам дээшэлүүлгэ, политическэ ба ажахын ябуулгые зүбөөр зохилдуулга большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгые зоримгойгоор дэлгэрүүлгэ мүн.

Манай орон хүсэтэ ехэ шэнэ хүгжэлтэ түйлажа байна. Большевистскэ партяар, агууехэ Сталинаар зоригжуулагдажа ба хүтэлбэрилэгдэжэ байгаа советскэ хүнүүд коммунизмын илалтын түлөө шэн зоригтойгоор ажаллажа байна. Ажахын ба культурна байгуулалтын бүхы участогуудые хүтэлбэрилхэ партийна хүтэлбэриин методуудые саашадань нарижуулан һайжаруулха, партийна организацинуудай эдэбхи хэшээл ба үүсхэлтэ ябуулгые эршэдхэхэ гээшэ коммунистическэ байгуулалтын шэнэ амжалтануудай үндэһэн мүн.

(«Правдын» түрүү бэшэгһээ).

Малажалаа бүри хүсэтэйгөөр дэбжүүлхэбди гэжэ республикын колхозкигууд мэдүүлнэ

БМАССР-эй колхознигуудта ажалай нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Тогтоолые манай республикын малшад халуунаар угтажа байна.

Агууехэ вождь ба багша Сталинай халуун анхаралаар баясаһан колхозно малшад адуу малаа улам олошоруулжа, тэдэнэй ашаг шэмые бүри дээшэлүүлхэбди гэжэ нэгэн дуугаар мэдүүлнэд.

БАГША СТАЛИНДА БАЯР ХҮРГЭНЭ

«Бурят-Монголой АССР-эй колхозуудта нарай малнуудые түлжүүлхэ, бодо малые бүрин бүтэнөөр үсхэхэ ба малажалай ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө ажалай нэмэлтэ түлөөһэ колхознигуудта үгэхэ тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Тогтоолые республикын малажалай хүдэлмэрилэгшэд угаа ехэ баяртайгаар угтаба

Ториин аймагай Бургалтайн сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой малшад энэ түүхэтэ Тогтоолой гараһан тухай мэдээсэл дуулаад байхадаа, БМАССР-эй малажалые дэбжүүлхэ тухай, колхознигууд тухай шэнэ анхарал оролдолго гаргаһанайнь түлөө агууехэ Сталин багшадаа халуун зүрхэнэй баяр хүргэнэд. Тиихэ зуураа, эндэхи малшад артелиингээ адуу малые улам олошоруулхын, тэдэнэй ашаг шэмые үшөө дээшэлүүлхын тулада үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхэ гэһэн шэнэ уялганууудые абаба.

1949 ондо энэ колхоз ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ түсэбөө бүхы түрэлэй малаар дүүргэһэн, зарьмаарнь үлүүлэн дүүргэһэн байна. Түрүү һаалишад И. Бумбуева, Д. Данзаракцаева, хонишод Б. Данзаракцаев, С. Дашижапов ба бусад түл абаха, мүн бодо мал бүрин бүтэн байлгаха даалгабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргэһэн байха юм. Тиин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй энэ түүхэтэ Тогтоолой ёһоор, эдэ түрүүшүүл нэмэлтэ түлөөһэ абаха болоно.

Ажал хүдэлмэриингөө хүндэтэйгөөр сэгнэгдэдэг болоһондо улам ехээр урмашаһан энэ артелиин малшад 1950 ондо үшөө ехэ амжалта түйлахаар зоригжобо.

П. Раднаев.

УЛАМ ЕХЭ АМЖАЛТАНУУДТА ЗОРИГЖУУЛБА

Манай парти, правительство, агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталин колхозно таряашад тухай үдэр бүриин оролдолго гаргажа, тэдэниие халуун анхаралаар хүреэлнэ. Бурят-Монголой АССР-эй малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ ажалай нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1949 оной декабриин 19-нэй Тогтоол хадаа малшад тухай нүхэр Сталинай шэнэ анхаралые дахяад гэршэлнэ.

Энээниие гүнзэгыгөөр мэдэрһэн Мухаршэбэрэй аймагай «Большевик» колхозой һүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд саашадаа улам ехэ эдэбхи зоригтойгоор ажаллажа, үхэр малаа үшөө олон болгохо гэжэ нэгэн дуугаар шиидхэбэ. Тиихэ зуураа, малшан бүхэн үбэлжэлгэеэ бүри һайнаар үнгэргэжэ, бүхы түлнүүдээ бүрин бүтэнөөр абаха, үхэр бүхэниие тобир тарганаар ондо оруулха зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлхые хүсэнэ.

Энэ фермэ үнгэрэгшэ жэлдэ үхэр үсхэбэрилхэ түсэбөө 102 процент дүүргээ һэн. Тиихэдэ һаалишан Анна Васильева 13 үнеэнһээ 14 тугал абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ. Энэ мэтын эрхим амжалтануудые түйлаһан һаалишад эндэ олон.

Энэ тогтоолой ёһоор, тус фермын олохон хүдэлмэрилэгшэд 1949 оной дүнгөөр нэмэлтэ түлбэри абаха болобо.

М. Елаев.

МАЛШАД ТУШАА СТАЛИНСКА АНХАРАЛ

Колхозно таряашадай хани нүхэр, арадуудай агууехэ вождь ба багша Сталин колхознигуудай ажабайдалые улам саашадань һайжаруулхын түлөө үдэр бүриин халуун оролдолго гаргана. БМАССР-эй колхознигуудта ажалай нэмэлтэ түлбэри үгэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түүхэтэ Тогтоолые абаад байхадаа, бидэнэр—малажалай хүдэлмэрилэгшэд угаа ехээр баясажа, багша Сталиндаа баярай ехын баяр хүргэнэбди.

Манай «Красный Заган» колхозой малшад тус Тогтоолтой гүнзэгыгөөр танилсажа байна. Үсэгэлдэр колхозоймнай түрүүлэгшэ нүхэр Бродников СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй энэ тогтоолые намда хэлэжэ ойлгуулба. Энээн дээрэһээ мэдэхэдэмни намда горьтойхон нэмэлтэ түлбари үгтэхэ байба. Ушарынь хадаа би 1949 ондо 8 эхэ гахайһаа 182 поршоонхо абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээб. Гадна, ажалта үдэртөө 78 центнер таряа абаха болонхойб.

Ф. Федорова,
Мухаршэбэрэй аймагай «Красный Заган» колхозой гахайшан.

В. И. ЛЕНИНЭЙ ЗОХЁОЛНУУДАЙ ХОРИН ЗУРГААДАХИ ТОМ

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс-Энгельс-Ленинэй Институтаар бэлэдхэгдээд, В. И. Ленинэй Зохёолнуудай хорин зургаадахи том хэблэгдэн гараба.

Хорин зургаадахи том соо В. И. Ленинэй 1917 оной сентябрьһаа 1918 оной февраль хүрэтэр бэшэһэн Зохёолнууд ороно.

Том дотор ороһон хэдэн олон зохёолнууд Октябрьска зэбсэгтэ восстаниие большевистскэ партиин бэлэдхэһэн тушаа асуудалнуудта зорюулагдана. Эдэ зохёолнууд гэхэдэ: «Большевигүүд засаг абаха ёһотой», «Марксизм ба восстани», «Кризис зайлашагүй дүтэлөө», «Большевигүүд гүрэнэй засагые тогтоон барижа шадаха гү?», «Ондоо хүнэй зүбшэлнүүд», партиин Центральна Комитедтэ, Петроградска ба Московско комитедүүдтэ эльгээһэн заабарита бэшэгүүд болоно. Подпольедо байхадаа бэшэһэн эдэ зохёолнууд соогоо восстани хадаа искусство гээшэ гэһэн Марксын бодолые Ленин улам хүгжөөнэ, восстаниин эли тодо түсэб хараална.

Соведүүдэй съезднүүд дээрэ, партийна болон советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөнүүд дээрэ Ленинэй хэлэһэн элидхэлнүүд, үгэнүүд, хүн зондо хандаһан уряалнууд ба хандалганууд том дотор ехэхэн һуури эзэлнэ. Ленин хадаа партиин ба олониитэ ажалшадай вождь, Советскэ гүрэнэй түрүүшын һарануудта тэрэнэй эмхидхэгшэнь ба хүтэлбэрилэгшэнь байһан юм гэжэ эдэ элидхэлнүүд, үгэнүүд, выступленинүүд, уряалнууд, хандалганууд соо эли тодоор харагдана.

Ленинэй бэшэһэн ба Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ байхадаа тэрээнэй гараа табиһан, Советскэ засагай түрүүшын декредүүдэй проектнүүд болон декредүүд том соо оруулагдаба гэбэл: «Эб найрамдал тухай декрет», «Газар тухай декрет», «Хүдэлмэришэнэй хиналта тухай дүримэй проект», «Гэдэргэнь бусааха эрхэ тухай декредэй проект», «Банкнуудые национализацилха ябадал бэелүүлхэ тухай ба энээнтэй дашарамдуулан абтаха хэмжээнүүд тухай декредэй проект», «Учредительнэ суглаае тарааха тухай декредэй проект» болон бусад.

Брестскэ эб найрамдал баталха тухай асуудалаар троцкистнууд ба «зүүнэй коммунистнуудай» ябуулһан провокаторска, урбалтын политикада эсэргүүсэн Ленинэй хэһэн тэмсэлынь «Эб найрамдал тухай хэлсээнүүдэй программын конспект», «Уршагта эб найрамдал тухай асуудалай түүхэ гушаа» гэһэн зохёолнууд соо, РСДРП(б)-гэй ЦК-гэй заседаниинууд дээрэ 1918 оной январь—февральда хэлэһэн үгэнүүд ба бусад документнүүд соо харуулагдана.

Том дотор ороһон хэдэн зохёолнууд: «Учредительнэ суглаан тухай тезисүүд», «1918 оной январиин 5 (18)-да Учредительнэ суглаанай заседани дээрэ РСДРП (большевигүүдэй) фракциин соносхоһон деклараци», «Тэрэ тибэй хүнүүд» болон бусад хадаа учредительнэ суглаае зарлалгада ба тараалгада зорюулагданхай.

«Хуушан юумэнэй буруу һүрэн һалахада айжа мэгдэгшэд ба шэнэ юумэнэй түлөө тэмсэгшэд», «Мүрысөө яажа эмхидхэхэб?», «Хэрэглэгшэдэй коммунанууд тухай декредэй проект» гэһэн зохёолнууд том дотор ороно. Тус зохёолнууд соогоо Ленин социалистическэ байгуулалтын асуудалнууд тухай хэлэнэ, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ шухала байһан тухай гүнзэгыгөөр баталан харуулна. Эдэ зохёолнууд соогоо Ленин болбол арадай ажахыда тон нарин бүридхэл ба хиналта хэхэ ябадалые тэрэ үеын гол зорилго болгон табиба.

Хорин зургаадахи том соо В. И. Ленинэй Зохёолнуудта түрүүшынхиеэ оруулагдаһан 14 иимэ Зохёолнууд хэблэгдэбэ: «Хэблэлэй сүлөө тухай резолюциин проект», «Таряашадай депутадуудай Соведүүдэй Бүхэроссийска Онсо съездын большевигүүдэй фракцида эльгээһэн мэдүүлгэ», «Петроградай Публична библиотекын зорилгонууд тухай», «Эб найрамдал тухай хэлсээнүүдэй программын конспект», «Учредительнэ суглаа нээлгэ тухай», «Учредительнэ суглаанда байһан большевигүүдэй сагзуурын бюро тухай резолюциин проект» (түрүүшынхеэ хэблэгдэбэ), «Сэхэ проводоор хөөрэлдөөн», «Улаан гвардиин штабта эльгээһэн захиралта», «Далайн ба уһан замай худалдаа наймаанай флодые национализацилха тухай 1918 оной январиин 18 (31)-дэ гаргаһан декредэй проект», «Радиогоор. Бултанда. Илангаяа Брест-Литовскдо байһан эб найрамдалай делегацида», «Бултанда, бултанда эльгээгдэһэн радиограмма», «Брест-Литовск. Эб найрамдалай ородой делегаци. Троцкидо», «Двинскэ Соведэй гэшүүдтэй В. И. Ленин, И. В. Сталин хоёрой сэхэ проводоор хөөрэлдөөн», «Московско Соведтэ Ленинэй сэхэ проводоор эльгээһэн харюунууд». Ленинэй эдэ бүхы зохёолнууд болбол Октябрьска зэбсэгтэ восстаниин һүүлдэ бэшэгдэһэн ба Советскэ засагые бэхижүүлхын түлөө, үнэн сэхые баримталһан демократическа эб найрамдал тогтоохын түлөө большевигүүдэй партиин тэмсэлые харуулна.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Одесса. Т. Д. Лысенкын нэрэмжэтэ селекциин ба генетикиин институдай шэниисын селекциин талаар таһагай үрэжүүлэн гаргаһан шэниисын «Одесская—3», «Одесская—12» гэжэ үнэр ургасата сортнууд Украинын урда областьнуудта үргэнөөр тариглагдаг болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: агроном-селекционер Е. М. Мумакова (баруун гарһаа), хүдэлмэрилэгшэ Е. С. Добровольская гэгшэд хабарай шэниисын гибридые тарижа байна. Баруун таладань—хоёр һарын саада тээ тариглаһан хабарай шэниисын гибридүүд.

ТАСС-эй фотохронико.

Бүхэсоюзна шэнэ 420 рекорднууд

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физическэ культурын ба спортын хэрэгүүдые эрхилхэ Комитет үнгэрһэн жэлэй дүнгүүдые гаргаба.

Советскэ спортсменүүд Бүхэсоюзна шэнэ 420 рекорд түйлаа, энэнь нёдноң жэлэйнхиһээ хоёр дахин олон байна. 32 рекорднуудынь дэлхэйн хуулита рекорднуудые булиба.

Советскэ спортсменүүд инаг Эхэ оронойнгоо нэрэ хүндые уласхоорондын олон мүрысөөнүүдтэ омогтойгоор хамгаалаа.

Студентнүүдэй уласхоорондын нааданууд дээрэ манай спортсменүүд 114 алтан, 42 мүнгэн ба 30 бронз медальнуудта хүртөө. Эрэшүүлэй волейбольно шэлэмэл команда дэлхэй дээрэ түрүү һуури, эхэнэрнүүдэй команда—Европодо түрүү һуури эзэлбэ.

Молдавиин колхозуудай ехэ доход

КИШИНЕВ. Молдавиин баруун районуудай 1500 колхозууд хүдөө ажахын жэлэй дүнгүүдые согсолон гаргажа байна. Ниитын амбарнууд таряагаар дүүрэнхэй. Кладовойнуудтань яблока, груша хадагалаатай, подвалнууд соонь шэнэ архи эһээгдэнэ.

Бульбокска районой Мичуринай нэрэмжэтэ колхоз һая тогтоһон байбашье, олон һалбарита ажахы болон ургаа. Гол түлэб, садууд ба виноградуудынь олзо доход ехээр үгэнэ. Фруктнууд ба виноградаа худалдан, тус артель 1800 мянган түхэригэй олзо оруулаа.

Олонештскэ, Каушанска, Кагульска ба бусад районуудай олон колхозууд ехэ доход абана.

Колхозуудтахи шэнэ электростанцинууд

УЛЬЯНОВСК. Областиин олохон колхозуудта электростанцинууд түрүүшынхеэ хэрэглэгдэжэ эхилээ. Хүдөө ажахын 76 артель өөһэдын электростанцинуудтай болонхой. Колхознигуудай 7 мянга гаран гэрнүүд электричествээр гэрэлтүүлэглэнэ, олон зуун механизмууд хүдэлгэгдэнэ.

Энэ жэлдэ областиин 50 колхозууд ба 26 МТС-үүд электричествотэй болохо байна.

Уһалалгын түхеэрэлгэ

ТАМБОВ. Областиин колхозууд уһалалгын түхеэрэлгын двигательнүүдые, насосуудые, хоолойнуудые ба бусад хэрэгсэлнүүдые, олоор абаа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ областиин 90 колхозуудта тиимэ түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо.

Сталин—эб найрамдалай түлөө агууехэ тэмсэлшэ, бүхы оронуудай арадуудай ажабайдалай интересүүдые хамгаалагша мүн

(„Бата бэхи эб найрамдалай түлөө, арадай демократиин түлөө!“ газетын хуудаһануудаар)

«Бата бэхи эб найрамдалай түлөө, арадай демократиин түлөө!» газетын ээлжээтэ, 32 (59)-лохи номер нүхэр Сталинай түрэһэнһөө хойшо 70 наһа гүйсэһэндэ зорюулагдаба.

Газетын нэгэдэхи полосада нүхэр Сталинда ВКП(б)-гэй ЦК-гэй болон Советскэ Союзай Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалга, нүхэр Сталинние Ленинэй орденоор шагнаһан тухай мэдээсэл, мүн тэрэшэлэн арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө Уласхоорондын Сталинска шангуудые бии болгохо тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ хэблэгдэбэ.

Номерто хэблэгдэһэн статьянууд доторһоо уласхоорондын революционно хүдэлөөнэй мэдээжэ лидернүүд ба коммунистическэ болон хүдэлмэришэдэй партинуудай хүтэлбэрилэгшэд хадаа бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал тогтоохын түлөө, бүхы арадуудай ажабайдалай интересүүдэй түлөө тэмсэлдэ бүхы оронуудай ажалшадай сэсэн мэргэн вождь ба багша нүхэр Сталинай айхабтар ехэ үүргэ тухай бэшэнэд, бүхы дэлхэйн олон зуугаад миллион эгэлэй хүнүүдэй зүгһөө тэрээндэ зүрхэнэй баяр хүргэнэд.

Франциин ажалшадай вождь **Морис ТОРЕЗ** болбол «Сталин мандаха болтогой!» гэһэн статья соогоо иигэжэ бэшэнэ:

«Сталин болбол агуухэ советскэ арадтай таһаршагүй холбоотой, тиин советскэ арад мүн бидэнэй шанарые инаг вождьмнай бэелүүлнэ гэжэ харана. Советскэ арад хадаа өөрынгөө һайн һайхан шэнжэ шанарые: даруу баатаршалга, һайн һанал, үнэн шударгуу, тэсэмгэй, һэрэмжэтэй байлга ба зориг Сталинай үмэнэ нагэн дары олодог.

Революционно тэмсэлэй оршом байдалые, перспективэнүүдые болон условинуудые зүбөөр, марксистско-ленинскээр шэнжэлэлгэ дээрэ үндэһэлэгдэһэн социализмын илалтада хэлбэришэгүй этигэл, сэрэгшын, байгуулагшын, новаторай үүсхэл оролдолго, али бүхы һаалтануудые дабажа гарахаар хэлбэришэгүй эрмэлзэл, эгээ шэрүүн шанга шалгалтануудһаа айдаггүй, гранит шэнги хатуу тэсэбэри, ухаан болол ба ажал-ябуулгые нэгэлүүлжэ, бии байһан бүхы арга боломжонуудые ашаглажа шададаг эмхидхэлэй бэлиг революционно һэрэмжэ ба арадай али бүхы дайсадта эбсэшэгүй шанга байлган,—уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин эрхим һайн бүхы шанар шэнжэнүүд мүн. Сталин болбол бүхы эдэ шанар шэнжэнүүдые бэедээ шэнгээнэ.

Франциин ажалшад нүхэр Сталиниие өөрынгөө үнэн сэхэ нүхэр, сэсэн мэргэн вождь, эб найрамдалай түлөө зоригтой шанга тэмсэлшэ гэжэ харана.

«Билли-Монтиньин горнягууд Сталинда лампа бэлэглэбэ, тэрээндэнь иимэ үгэнүүд бэшээтэй:

«Хүндэтэ нүхэр Сталин!

Шинии 70 наһанай ойтой дашарамдуулан Билли-Монтиньин горнягууд ба хамжаата профессинүүдэй хүдэлмэришэд Советскэ Союз доторхи ахадүүнэртээ эсэргүү дайн хэзээдэшье хэлгэхэгүйбди гэжэ тангаригаа үгэнэ».

Па-де-Калегэй горнягуудай энэ тангаригые Франциин бүхы ажалшад, юушье мартадаггүй бүхы арад зон дабтажа, нэгэн дуугаар иигэжэ шангаар хэлэнэ:

Сталин мандаха болтогой!

Манай хүндэтэ хани, нүхэр, багша ба вождь—Сталин мандаха болтогой!

Уласхоорондын пролетаринадай вождь, социалистическэ революциие хүтэлбэрилэгшэ, арадуудые сүлөөлэгшэ, эрхэ сүлөөгэй ба эб найрамдалай түлөө эрхим һайн тэмсэлшэдэ алдар соло ба үнии удаан ажа һуухань болтогой!

Сталинда алдар соло ба ута наһан!

«Сталинай хэрэг илагдашагүй» гэһэн статья соогоо **Пальмиро ТОЛЬЯТТИ** иигэжэ бэшэнэ: «Сталин — дэлхэйе ойлгон мэдэхэ талаар ба тэрэниие хубилгажа шадаха шадабаряар хүнүүдэй ухаан бодолой түйлаһан агуухэ дээдэ түйлалта болоһон марксистско-ленинскэ һургаалые бодотоор бэелүүлэгшэ мүн. Ленинтэй хамта анха түрүүшын илалта түгэс агуухэ социалистическэ революциие хүтэлбэрилэн, социалистическэ общество байгуулха условинуудые ба формонуудые тодорхойлон, энхэ амгалан байдалай үедэ ба дайн сэргэй эрхэ байдалда социалистическэ эхэ ороной ажалшадай бүхы дайсадые үй бута сохилгодо тэдэниие хүтэлбэрилэн, Сталин хадаа марксизмын гол шухала онсо илгаань ба агуухэ шэнэ юумэниинь болгошо ухаан бодол ба ажал-ябуулгын, теори ба практикын, революционно һургаал ба революционно ажал-ябуулгын хоорондохи нэгэдэлэй эли тодо жэшээнь хододоо байһан ба байна гээшэ...

Хоорондоо нягта холбоотой, империализм тухай Ленинэй һургаалые ба нэгэ орон дотор социализм байгуулха арга боломжо тухай һургаалые Сталин улам тодо болгоһон ба саашань хүгжөөһэн байна. Эдэ һургаалнуудгүйгөөр тэрэ болбол социалистическэ гүрэниие дэлхэй дээрэ эгээл хүсэн түгэс гүрэн болгохо талаар этигэлтэй ба илалта түгэс ажал-ябуулга хэжэ, дэлхэйн түүхын эгээл хэсүү шанга үедэ энэ гүрэниие хүтэлбэрилхэ хатуу шанга тэсэбэритэй байжа шадахагүй байгаа. Ленинэй наһа бараха үедэ социализмын байгуулалтын имагтал юрэнхы түлэблэлгэнүүд хараалагданхай байгаа. Түсэблэлгын ашаар, табан жэлнүүдэй түсэбүүдэй ашаар томо промышленность байгуулгын, деревнидэ шэнэ ба һүүлшын революци болгошо хүдөө ажахые коллективизацилга, социалистическэ обществын ажалай шэнэ үүргын ба энээнтэй хамта мурысөөнэй ба стахановска хүдэлөөнэй асуудалнууд болбол имагтал шэнэ гүнзэгы теоретическэ шэнжэлэн зохёолгын үндэһэ һуури дээрэ шиидхэгдэжэ шадаха байгаа. Тус шэнжэлэн зохёолго хадаа марксизм-ленинизмын үнэтэ баялигые гайхамшаг сэсэн мэргэн зохёолнуудаар баяжуулан олон миллион хүнүүдэй ажал-ябуулгые ба ухаан бодолые шэнэ гэрэлээр гэрэлтүүлжэ, тэдэнэй хэрэгэй амжалтатай байха арга боломжо олгоо.

Советскэ Союз дотор ахадүү, эрхэ сүлөөтэ ба адли тэгшэ эрхын үндэһэн дээрэ эгээл олон янзын нацинуудай нэгэдэһэн олонациональна гүрэнэй үндэһэ һуури табихаһаа гадна, империализмын боолшолгоһоо сүлөөрхын түлөө арадуудай тэмсэлэй замые заадаг байһан ба заажа байһан теоретическэ ба практическа заабаринуудые саашань үргэлжэлүүлэн зохёоһондонь бидэнэр национальна асуудалай марксистскэ теоретик Сталинда уялгатайбди. Фашизмда сэгнэлтэ үгэһэндэнь бидэнэр Сталинда уялгатайбди энэнь единэ фронтын ба арадай фронтын политикада бата бэхи теоретическэ үндэһэ һуури үгөө, тус политика хадаа фашизмые диилдэлгэдэ асархаһаа гадна, гол капиталистическэ оронуудта хүсэ ехэтэ коммунистическэ хүдэлөө дэлгэрүүлхэ арга боломжо олгоо. Коммунистнуул ба бүхы дэлхэйн түрүү хүдэлмэришэд болбол оппортунизмын үлэгдэлнүүдтэ эсэргүү эбсэшэгүй тэмсэл хэхэ, манай зэргэдэ шурган ороһон дайсаниие элишэлжэ, ажалша олониитэтэй холбоотой ба эгээл хүшэр хүндэ оршом байдалда тэмсэл хэжэ шадаха шадабаритай бата бэхи, журамтай партинуудые байгуулха һургаал Сталинһаа абаһан байна.

...Сталин — хүдэлмэришэн ангиин, шэнэ ангиин хүсэн мүн. Хүнүүдые мүлжэлгэ дээрэ үндэһэлэгдэһэн ба ангинуудта хубаарһан хуушан дэлхэйе усадхалга ба ангинуудшьегүй, мүлжэлгэшьегүй болохо шэнэ дэлхэйе байгуулга хүдэлмэришэн ангиин урда түүхын ёһоор табигданхай. Сталин юугээрээ айхабтар ехээр гайхуулнаб гэхэдэ, тэрэ хадаа ямаршье сагта хүдэлмэришэн ангитай нигта ба хүсэ ехэтэ энэ холбоотой байдаг. Эгээл иимэһээ тэрэнэй ябуулгань этигэлтэй байдаг, хүдэлмэришэн ангиин принципүүдтэй зохилдоһон ба тэрээнэй үүсхэл эдэбхеэр хангагдаһан ябуулганууудай илалтада, амжалтада этигэл найдабари гарадаг. Үнгэрһэн түүхэ соо иимэ үзэгдэл би мэдэнэгүйб, зүгөөр энэ мүнөө иимэ гээшэ: манай тэмсэлэй илалта түгэсөөр дүүрэхэ ябадалда найдабари олониитын һанал бодолые ээлэн абажа байна, эгээл һүүлшын тэмсэлшын ухаан зүрхэндэ нэбтэрэн орожо байна. Хүдэлмэришэн ангиһаа хүсэ шадалаа оложо абадаг Сталинай жэшээнь мүнөө хүдэлмэришэдые ангиин мэдэрэлдэ, эмхидхэлдэ, тэмсэлдэ хүтэлбэрилнэ. Һүүлшын дайн дундуур хэдэн миллион хүнүүд Сталинай нэрые дурдан байлдаанай газарта ябадаг, хохидолдошье ородог һэн. Мүнөө хэдэн миллион хүнүүд ерээдүйдэ найданхай, юуб гэбэл Сталин бидэнтэй хамта ябана, Сталин бидэнэй түрүүдэ ябана. Манай хэрэг—Сталинай хэрэг гээшэ. Энэ хэрэг хододоо иладаг байгаа. Энэ хэрэг илагдашагүй».

Польско нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй түрүүлэгшэ Болеслав **БЕРУТ** хадаа социализмын илалтануудые эмхидхэгшэ нүхэр Сталин тухай бэшэнэ гэбэл:

«Нүхэр Сталинай бүхы ажабайдал ба практическа ажал-ябуулгань тэрэнэй бүхы теоретическэ зохёолнуудтал адли гүн ехэ революционно интернационализмаар нэбтэрэнхэй. Ленин адли, нүхэр Сталин болбол дэлхэйн революционно хүдэлөөндэ тон анхаралтайгаар хандадаг, Ленин адли энээнэй бүхы үзэгдэлнүүдээр ба асуудалнуудаар тон һонирходог. Бэрхэшээлнүүдые дабахадань, һаалтануудые зайлуулхадань, хазагайруулга, хэлбэрил гү, али идеологическа гүйбалзалгые заһахадань Коммунистическэ Интернационалда ороһон тусхай партинуудта тэрэ болбол өөрынгөө сэсэн мэргэн, холо бодолтой зүбшэлнүүдые үгэжэ туһалдаг байгаа. Польшын Коммунистическэ партяар, дайнай үедэ — ППР-ээр толгойлогдоһон польско хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн болбол нүхэр Сталинай тон ехэ анхаралтайгаар үгэһэн зүбшэлнүүдтэнь ба туһаламжадань ехэ уялгатай.

Дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй вождь нүхэр Сталин өөрынгөө наукаар, өөрынгөө дүй дуршалаар ба өөрөө сэхэ хүтэлбэрилжэ байһан партиин — ВКП(б)-гэй жэшээгээр бүхы дэлхэйн ажалшадта тэмсэлэй эли тодо ба үнэн зүб зам заана», — гэжэ нүхэр Берут заана.

«Советскэ арад ба Европын бүхы арад,—гэжэ нүхэр Берут үргэлжэлнэ, — һүүлшын дайнда илаһан илалтаараа, гитлеровскэ һүрэг дээрмэшэдые үй бута сохиһоороо, боолшолгоһоо сүлөөлэгдэһөөрөө нүхэр Сталинда уялгатай. Энээнһээ гадна польско арад болбол тэрээндэ юугээрээ уялгатайб гэхэдэ, Польско Сэрэг хадаа Советскэ Армитай хамта энэ дайнда эдэбхитэйгээр хабаалсаһан байна. Польско арад болбол Польша ба СССР хоёрой хоорондын харилсаанда болоһон агуухэ түүхэтэ хубилалтаар нүхэр Сталинда уялгатай. Нүхэр Сталин болбол нэгэ талаһаа ород, украинска ба белорусс арадуудай ба нүгөөдэ талаһаа польско арадай хоорондохи харилсаанда болоһон эрид хубилалтые үүсхэгшэ ба эмхидхэгшэ мүн.

Нүхэр Сталинай ашаар Одероор, Нейссеэр ба Балтийска далайгаар гараһан шэнэ хилэтэйгээр дахин бии болгогдоһон арадай Польша хадаа мүнөө национальна талаараа нэгэ түрэл, экономическа зүб үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдаһан ба саашанхидаа хүгжэхэ ехэ арга боломжотой гүрэнэй организм болоо. Мүнөө Польши болбол тэрэнэй хүгжэлтые һаатуулжа байһан капитализмһаа сүлөөрөөд, тэрээнэй бэеэ даанхай байха ябадалда аюул тохёолдуулан, тэрээнэй хүгжэлтые хазагайруулжа, буруу болгожо байһан империалистическэ нүлөө усадхаад байхадань, Польшын бэеэ даанхай байдал сум хангагдаа.

Польшын һэргэн бодхоогдохо хэрэгтэ, мүн тэрээнэй хүгжэлтые, хүсэ шадалые ба һалбаран бадаралтые хангаха хэрэгтэ нүхэр Сталинай харуулһан габьяань сэгнэгдэшэгүй ехэ, Тиимэһээ нүхэр Сталиниие бүхы ажалшад, Польшын бүхы бодото патриодууд гүнзэгыгөөр хүндэлдэг ба инагаар дурладаг».

Арадуудые сүлөөлэгшэ агуухэ Сталин тухай румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй генеральна секретарь **Г. ГЕОРГИУ-ДЕЖ** өөрынгөө статья соо бэшэнэ. Арадуудые фашизмын боголшолгоһоо сүлөөлгэдэ, арадай демократиин оронуудта социализм байгуулгада Сталинай ямар ехэ туһаламжа үзүүлһэн тухай хөөрэнэ.

«Ленинско-сталинска гүн ехэ идеинүүд ба эдэ идеинүүдые бодото дээрэнь бэелүүлжэ байгаа советскэ гүрэн бүхы дэлхэйн арадуудта асари ехээр нүлөөлнэ. Дэлхэйн дарлагдаһан арадууд болбол олонациональна социалистическэ гүрэн болгошо СССР-һээ национальна асуудалые шиидхэхэ ба пролетарска интернационализмын үндэһэ һуури дээрэ национальна дарлалтые усадхаха толотомо жэшээ абана.

Арадуудые сүлөөлхэ хэрэгые хамгаалан тэмсэжэ байгаа Советскэ Союзай һанал бодол. Сталинай һанал бодол шэнги иимэ хүсэтэй һанал бодол түүхэдэ хэзээдэшье дуулдаагүй юм. Энэ һанал бодол бүхы арадуудай, сүлөөтэ ба дарлагдаһан арадуудай зүрхэ сэдьхэлдэ ба һанал бодолдо хүсэ ехэтэ дэмжэлтэ олоно. Сталинай нэрэ болбол бүхы арадуудта — СССР-эй арадай баатаршалгын ба алдар солын һүр һүлдэ, геройческа шэнэ хэрэгүүдтэ уряалһан уряал боложо үгэнэ.

Сүлөөлэгшэ Сталинай һаруул тунгалаг образые урдаа харан ябажа, тэрэнэй һургаалые хүтэлбэри болгон, арадай демократиин оронуудай арадууд социализм тээшэ урагшаа дабшана. Өөрынгөө һанал бодолые ба зүрхэ сэдьхэлые Советскэ Союз ба Сталин тээшэ хандуулан, югославска коммунистнууд — революционернүүд ба патриодууд хадаа Титын кликын алуурщад ба шпионуудай бандые унагаан хаяхын түлөө, Югославиие империалистнуудай һабарһаа сүлөөлхын түлөө тэмсэнэ...

Сүлөөлэгшэ Сталинай нэрэнь эб найрамдалай, арадуудай эрхэ сүлөөгэй ба зол жаргалай түлөө тэмсэлдэ уряалһан уряал болон дуулдана».

«Манай багша ба эсэгэдэ» гэһэн статья соогоо Болгариин Коммунистическэ партиин ЦК-гэй секретарь Вылко **ЧЕРВЕНКОВ** иигэжэ бэшэнэ:

«Манай арад нүхэр Сталинда гүнзэгыгөөр дуратай, тэрэниие өөрынгөө вождь гэжэ тоолодог ба тэрэнэй һургаалаар, тэрэнэй зүбшэлнүүдээр ба тэрэнэй жэшээгээр ябажа тэмсэхэ хүдэлмэрилхэ, илаха зол жаргалһаа ба нэрэ түрэһөө ехэ нэрэ түрэ, зол жаргал бидэндэ үгыл.

Манай орондо, тэрэнэй хүгжэлтэдэ ба дэбжэлтэдэ, тэрэнэй бэеэ даанхайгаар ба эрхэ сүлөөтэйгөөр байха ябадалда нүхэр Сталинай удхашанарые Болгариин ажалшан бүхэн мэдэхэһээ гадна, айхабтар гүнзэгыгөөр мэдэрдэг байха юм».

«Арадуудай зол жаргал ба этигэл» гэһэн статья соогоо Испанска компартиин ЦК-гэй генеральна секретарь **Долорес ИБАРРУРИ** иигэжэ бэшэнэ:

«Капиталистическэ богоолшолгоһоо сүлөөрһэн оронуудта, хүнүүд болбол дахин бусажа ерэһэн ажабайдалай баярые, шэнэ үетэнэй сэбэр һайхан ерээдүйе магтан дуулана. Фашистска хархис боголшолгын хашалан зоболонгые ба капиталистическэ муухай мүлжэлгые мэдэһэн үзэһэн зүрхэнэйнь оёрһоо гараһан тэдэнэй бултанайнь дуунуудай аялгань нагэн лэ — Сталин!

Сталин — багша; Сталин — вождь; Сталин — сүлөөлэгшэ; Сталин — нүхэр ба хани.

Сталинай нэрые — хүн түрэлтэнэй эхэнхи хубинь болгошо олон зуун миллион граждани-нууд, бүхы арадуудай эгэлэй хүнүүд дурдажа ябанал. Энэ нэрэ болбол үхибүүнэй хэлэдэгтэл урин дулааханаар, заха хизаар-гүй ехэ дуратайгаар, этигэлтэйгээр ба найдамтайгаар хэлэгдэнэл.

Сталин! Энээниие хүн бүхэн өөрын гэжэ, түрэл эсэгэ, вождь гэжэ мэдэрдэг, энээнтэй зэргэлээд хамтын нэгэн хэрэгэй түлөө тэмсэдэг, бэрхэшээлнүүдые илахаар, ямаршье заналта ба аюулнуудай урда тогтохо сухарихагүй байхаар энээнһээ һургаал абадаг юм.

Ажалшад, прогрессивнэ үнэн сэхэ хүнүүд болбол Сталиниие асари ехэ политическэ хүтэлбэрилэгшэ гээшэ гэжэ харадаг, тэрэнэй заабаринуудынь теоретическа ба политическээр тэдэниие зэбсэглэдэг, бэрхэшээлнүүдээ ба һаалтануудаар дүүрэн тэмсэлэй замаар хэлбэришэгүйгөөр урагшаа дабшахадань тэдэндэ туһалдаг. Национальна бэеэ даанхай байхын түлөө, эб найрамдалай түлөө, социализмын түлөө тэмсэхэдээ эдэ бэрхэшээлнүүдые зайлашагүй дабаха хэрэгтэй болоно.

Бүхы газар дэлхэй дээрэ, нэгэ захаһаань нүгөөдэ захадань хүрэтэр эгэлэй хүнүүд Сталинай туһаһаа обье арадуудай өөһэдынь ажабайдалтай ба тэдэнэй эсэгэ ороной хуби заяатай гүнзэгыгөөр холбоотой байһан, тэдэнэй түүхэдэхи баяр ёһолол гээшэ гэжэ тэмдэглэнэ.

Ажалшадай венгерскэ партиин генеральна секретарь **Матиас РАКОШИ** болбол «Дэлхэйн коммунизмын вождь» гэһэн статья соогоо эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ ээлһэн нүхэр Сталинай агуухэ үүргые харуулха зуураа, иигэжэ мэдүүлнэ:

«Эб найрамдалые хамгаалжа байгаа бүхэдэлхэйн антиимпериалистическа фронт улам гүнзэгы ба үргэн ехэ болоо, фашистска богоолшолгые усадхахын түлэ ба цивилизациие абархын түлэ ухаалэй шанга тэмсэлэй үедэхидэл адли энэ фронтые Сталин дахин толгойлно. Дахин тэрэ — зохёохы амгалан байдалай, эрхим ерээдүйн һүр һүлдэнь болонхой, бүү зэбсэг һэжэрэн байгаа империалистнуудаар занагдан байгаа хэдэн миллион ажалшадай этигэл найдабари ба дура зоригонь тэрээн тээшэ дахин хандаанхай. «Сталин хадаа эб найрамдал гээшэ!». Мүнөөдэр, тэрэнэй дала наһа гүйсэһэнэй үдэр, бүхы түрүү хүн түрэлтэн зориг бадаранхайгаар, омог баяртайгаар ба дайшалхы нигтаар энэ лозунг доро жагсана.

Тон ехээр түлиһэн зобоһоной һүүлдэ эб найрамдал ба эрхэ сүлөөе хамгаалжа байгаа арадуудай агуухэ бүлэ дотор дахин ерэжэ ороһон венгерскэ ажалша арадшье Сталиниие тойрон нигтаар жагсана, түүхынгээ эгээл толотомо хуудаһануудай хүтэлжэ ябаһан тээшэ хүрэжэ ерэв. Хэдэн зуун жэлэй туршада эгээл түрүүшынхеэ бидэнэр венгерскэ эсэгэ ороноо эрхэ сүлөөтэйгөөр ба бэеэ даанхайгаар байгуулжа шадаха аргатай болообди, тэрээниие ажалша арадай — хүдэлмэришэн, таряашан, прогрессивнэ интеллигенциин аша туһада ба зол жаргалайнь түлөө байгуулха аргатай болообди. Аюулта муухай һандаралгын үедэ, фашистска хархисуудые үй бута сохиһоной һүүлдэ манай арадые Советскэ Союзай ба агуухэ Сталинай дэмжэһэниинь ба хүл дээрээ гарахадань тэрээндэ туһалһаниинь баясхаланта венгерскэ арад хэзээдэшье мартахагүйл. Мүнөө бэеэ даанхай байһандаа, эрхэ сүлөөтэй эхэ орон доторoo эрхим ерээдүйгөө һанаа зобориггүйгөөр ба амжалтатайгаар байгуулжа шадаха болоод байһандаа, бидэнэр болбол бэрхэшээлнүүдые дабахадаа Сталинай ухаан бодолдо ба туһаламжада хододоо батаар найдадаг байһандаа уялгатай байхаһаа гадна, мүн манай орониие, манай эб найрамдалые хүсэн түгэс Советскэ Союзай хамгаалжа байһандань уялгатайбди...

Венгерскэ арад болбол Сталиниие имагтал хадын бүргэд гэжэ харана бэшэ. Венгерскэ арад болбол манай үе сагай байдалые зохёон байгуулжа байгаа вождиин тухэл шарай дээрэһээнь халуун зүрхэтэй хүниие, тэдээндэ түрэл дүтэ хүниие ажалшан зоной гүн гүнзэгы, арюун сэбэр дадалаар харана. Тэрэ болбол хашалан зоболондо дарагдаһан ажалшадай анхаралтай хани нүхэр гэжэ, богоолшологдоһон эхэнэрнүүдые сүлөөлэгшэ гэжэ, ерээдүйн үүдые аалуушуулай урда нээгшэ гэжэ, бидэнэй, бултанаймнай дүтэ эсэгэ гэжэ Сталиниие мэдэрэн хараһан ба зүрхэ сэдьхэлээ бүхөөр хадаһан байна.

И. В. Сталинай 70 наһанай хүндэлэлдэ Прагада болоһон баярай митинг дээрэ Чехословакиин коммунистическэ партиин түрүүлэгшэ **Клемент ГОТВАЛЬДЫН** хэһан элидхэлые газетэ толилно. «Сталингүйгөөр, Советскэ Союзгүйгөөр, эб найрамдалай түлөө тэрээнэй тэмсэлгүйгөөр манай эрхэ сүлөө үгы байха байгаа, бэеэ даанхай манай арадай демократическа гүрэн үгы байха байгаа, манайда социализм байгуулалта байхагүй байгаа. Мүн тэрэшэлэн баруунай империалистнуудай сэрэгэй ба богоолшолгын эрмэлзэлгэнүүдтэ эсэргүү амжалтатай тэмсэлые Сталингүйгөөр Советскэ Союзгүйгөөр ябуулжа шадаха аргагүй байгаа.

Саашанхи тобшололшье энээнһээ бага бэшэ эли байна: имагтал Советскэ Союзда ба Маркс-Энгельс—Ленин—Сталинай һургаалда үнэн сэхэ байлга манай гүрэнэй ерээдүйн һайн һайхан байдалые ба хүгжэлтые, манай арадай таниглэн байдалые хангажа шадаха ба манай орониие империализмын хорото ябуулгануудһаа хамгаалжа шадаха байна.

Иимэһээ манай халуун зүрхэнэй үгэнүүд хонхын абяан мэтээр хэнхинаг лэ, Танда, агуухэ Сталин, Танда баясхалан ба инаг дурамнай, гэжэ Москвада, алдарта Кремлиин хуушан ханын саагуур дуулдаг лэ.

Чехословаки ба Советскэ Союзай арадуудай ахадүүгэй холбоо барисаан хэтэ мүнхэдөө мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдалай түлөө, эрхэ сүлөөгэй ба демократиин түлөө бүхы оронуудай ажалшан арадай тэмсэл илан мандаг лэ!

Советскэ Союзай арадуудай ба бүхы дэлхэйн ажалшан арадай агуухэ вождь, манай багша ба эрхим хани нүхэр — Сталин үнии удаан жэлнүүдтэ энхэ амгалан ба зол жаргалтайгаар ажаһууухань болтогой!».

«Ажалшадай хани нүхэр» — Англиин Коммунистическэ партиин генеральна секретарь Гарри **ПОЛЛИТ** гэгшын статья иимэ эхитэй. Тэрээн соогоо автор иигэжэ бэшэнэ:

«Дэлхэйн бүмбэрсэгэй олон миллион хүнүүд нүхэр Сталиниие эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэ гэжэ харана, эб найрамдалай ашаг туһада тэрээнэй хэһэн бүгэдые бүхы зүрхэнһөө дэмжэнэ.

Фашизмые илаһан түүхэтэ илалтые зохёоһон Сталин мүнөө эб найрамдалые зохёогшо болоод байна гэжэ хүнүүд мэдэнэ.

Бодото бүхы хэрэгүүдтээ бата бэхи эб найрамдал ба арадай демократиие тогтоохо гэһэн хэлбэришэгүй зорилготой сэсэн мэргэн вождь гэжэ Сталиниие хүнүүд харана».

«Сталин болбол немецкэ империализмые илагша мүн, немецкэ арадай агуухэ хани нүхэр» гэһэн ехэ статья соогоо Германиин Социалистическэ единэ партиин түрүүлэгшэ **Вильгельм ПИК** иигэжэ бэшэнэ:

«Немецкэ арад зон илангаяа Сталинда уялгатай ба баясхалантай. Германска демократическа республикын бии бололго хадаа немецкэ арадай түүхэдэ шэнэ бүлэг эхилһэн, «Европын түүхэдэхи эрьелтын пункт» гэһэн удхатай, эб найрамдалай сталинска политикын лэ ашаар бии болохо *арга боломжотой байгаа.*

Сталинай холо бодолтой зүбшэлнүүдые тоохогүй ябадал ямар ехэ муу үрэ дүндэ асарлаг байһаниие немецкэ арад ба немецкэ хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн өөрынгөө дүй дуршал дээрэ мэдээ».

Немецкэ фашизмые үй бута сохиһон түүхэтэ зорилгые шиидхэһэн ябадалда нүхэр Сталинай ээлһэн асари ехэ үүргые Вильгельм Пик заана.

«Советскэ Армиин гениальна полководец, — гэжэ тэрэ бэшэнэ, — Советскэ Союзай гүрэнэй агуухэ ажал-ябуулагша Сталин энэ зорилгые бэелүүлээ. Тэрэ болбол империализмын хуягта хүсэн болоһон германска фашизмые илагша мүн».

Статьягайнгаа эсэстэ Вильгельм Пик иигэжэ бэшэнэ: «Бидэнэй урда түүхын табиһан зорилгонуудые шиидхэжэ шадахабди гэһэн хүсэ шадал ба найдабари сталинска хани барисаан соогһоо бидэнэр абанабди. Энэ этигэл найдабаряар дүүрэн, бидэнэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойн үдэр марксизм-ленинизмын агуухэ корифей, эб найрамдалай ба демократиин уласхоорондын лагериин холо бодолто вождиие, немецкэ арадай эрхим хани нүхэрые амаршалнабди, үнии удаан жэлнүүдтэ эгээл энхэ амгалан ба творческо хүсэтэй байхыень хүсэнэбди».

Мүн «Дэлхэйе шэнэлһэн хүн» гэһэн *Жоржи* **АМАДУ** гэгшын статьяе ба нүхэр Сталинай 70 наһа гүйсэһэндэ зорюулһан үргэн ехэ информациие газетэ хэблэбэ.

„Бата бэхи эб найрамдалай түлөө, арадай демократиин түлөө“ гэжэ газетын ээлжээтэ номер гараба

БУХАРЕСТ. Январиин 6. «Бата бэхи эб найрамдалай түлөө, арадай демократиин түлөө» гэжэ газетын ээлжээтэ түрүүшын (61) номер мүнөөлэр хэблэгдэжэ гараба.

Түрүү бэшэгынь «Уласхоорондын коммунизмын шэнэ, агуухэ илалтанууд тээшэ» гэһэн гаршагтай. Номер дотор иимэнүүд статьянууд толилогдоо: францаска коммунистическэ партиин политбюрогой гэшүүн Этьен Фажон гэгшын «Французска арад эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байна»; болгарска коммунистическэ партиин политбюрогой гэшүүн В. Понтомовой «Титын бүлэгүүд — болгарска арадай хамагай муухай дайсад мүн»; Итальянска парламентын депутат Пьетро Грифони гэгшын «Итали дотор таряашадай хүдэлөөн»; польско хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин центральна комитедэй гэшүүн С. Ендрыховскиин «Польшо дотор арадай олзо доходые хубаалга ба дахин хубаалга»; Франциин коммунистическэ партиин центральна комитедэй гэшүүн Алэн Синьорой «Французска социалистическэ партиин баруунай толгойлогшодой арга мэхэнүүд»; венгерскэ ажалшадай партиин центральна комитедэй гэшүүн З. Биро гэгшын «Венгерскэ ажалшадай партиин кадрнуудые марксистско-ленинскэ сурталаар хүмүүжүүлгэ»; П. Тодоровой «Тито ба английска лейбористнарай союз».

Газетэдэ мүн тэрэшэлэн «Японидохи байдал тушаа» гэһэн ба бусад материалнууд толилогдоо.

Колхозн игуудай зоотехническэ һуралсалые түсэбэй ёһоор ябуулха

4 кружок хүдэлмэрилнэ

Адуу малаар эгээл олон колхозуудай нэгэнинь болохо Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой малажалай хүдэлмэрилэгшэд зоотехническэ заабаринуудтай гүнзэгыгөөр танилсахые хүсэнэд. Тэдэнэрэй һанал бодолые хүсэлдүүлэн, тус колхозой правлени үбэлжэлгын эхилхэтэй хамта, малшадай һуралсал эмхидхэһэн байха юм.

Томо-томо гүүртэнүүдэй дэргэдэ хүдэлмэрилдэг зоотехническэ кружогуудта 51 малшад һуралсана. Гансахан племенной фермын дэргэдэхи кружогто 24 колхозннгууд хабаадалсадаг байна. Түсэбэй ёһоор кружогууд программаяа 1950 оной апрелиин 1-дэ дүүргэхэ ёһотой.

Колхозой зоотехник нүхэр Дансорунов 1949 оной ноябрь, декабрь соо кружок бүхэнэй заняти дээрэ хэдэн темэнүүдээр лекци уншаа. «Адуу малые үбэлэй үедэ харууһалха ба элеэлүүлхэ тухай» темые малшад ехээр һонирхожо, хэдэн олон асуудалнуудые һураһан байна.

Тэрэшэлэн колхозой ветеринарна фельдшер нүхэр Будажапов «Малай халдабарита үбшэн тухай» темээр хоёр заняти үнгэргөө.

Саашадаа Сталинай нэрэмжэтэ колхозой малшад һуралсалда улам ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, программаяа хараалһан болзор соогоо заатагүй дүүргэхэ ёһотой.

И. Баженов.

Зоотехникын заабаринуудые гүнзэгыгөөр шудалхын түлөө

Малажалые улам ехэ хүсэтэйгөөр хүгжөөжэ, гурбан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ үндэр эдэбхитэйгээр оролсоһон Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малшад зоотехническэ һуралсалда олоороо хабаадалсажа байна. Фермэнүүдэй дэргэдэ эмхидхэһэн кружогуудта 80 гаран хүн һуралсана. Кружогуудые зоотехник Мункожапов, ветфельдшер Дашиев гэгшэд хүтэлбэрилжэ, 7 хоног бүри 2—3 часай заняти хэнэ.

Олонхи малшад кружогуудта эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, лекцинүүдые һонирхолтойгоор шагнадаг, ойлгоглоогүй асуудалнуудаа һуража, тодо һонор харюунуудые абадаг байна. Кружогто хабаалагшад гансал программаяа шудална бэшэ, мүн республикын болон аймагайнгаа түрүү малшадай дүй дүршэлтэй танилсадаг байха юм.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малшад 1949 ондо малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб бүхы түрэлэй малаар дүүргэһэн байгаа. Гадна, гахай ба шубуу үсхэбэрилхэ түсэбүүдээ үлүүлээ һэн. Мүн үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1000 гаран литр һү һааһан байгаа. Тингэжэ тус колхоз гүрэндэ һү тушааха түсэбөө болзорһоо урид үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Мүнөө 1950 ондо улам ехэ амжалта туйлахын түлөө энэ колхозой малшад малажал тухай мичуринскэ һургаалые гүнзэгыгөөр шудалха уялга абаад, тэрэнээ хэрэг дээрэ бэелүүлжэ байна.

В. Бадашкеев.

Мэргэжэлтэдэй гэмээр

Түнхэнэй аймагай колхозуудта агротехническэ һуралсал оройдоошье ябуулагданагүй гэхэдэ болохо. Аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагай мэргэжэлтэд, илангаяа ахалагша агроном нүхэр Столяров энэ шухала хүдэлмэриһөө бэеэ зайлуулшанхай.

Гэхэтэй хамта, тэндэхид колхознигуудай һуралсалые эрхимээр, аша үрэтэйгөөр хүтэлбэрилхэ дүүрэн арга боломжотой. Номууд, плакадууд болон бусад хэрэгсэлнүүд хаа хаанагүй элбэг. Үндэр амжалтануудые туйлагшад аймаг соошье бии. Тодорхойлбол, нүхэр Л Хорёновой дүршэл нилээд үнэтэйшье һаа, олондо мэдээжэ болсодүй байна.

Үндэр ургасын түлөө тэмсэлэй түрүүшын нүхэсэл халаа колхозник бүхэнине агротехникын заабаринуудтай һайса танилсуулха ябадал болоно. Тиимэһээ колхоз бүхэндэ агрономическа кружок эмхидхэжэ, тарянажалай бригадануудай бүхы хүдэлмэрилэгшэдые тэрээндэ хабаадуулха шухала.

С. Андыков.

Малшадай һуралсал мартагданхай

Аймаг соогоо эгээл олон малтай Доодо-Бургалтайн сомоной (Тори) Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой малажалай фермэнүүд 10 гаран гүүртэнүүдтэй юм. Тала гүүртэнүүдтэнь 60 гаран малшад хүдэлмэриллэг.

Мүнөө малажалые хүгжөөхэ асуудалай хамагай шухала болоод байхада малшан бүхэн зоотехническэ мэргэжэлые гүнзэгыгөөр шудалжа, хүдэлмэридөө шэнэ амжалтануудые туйлахые хүсэнэ. Теэд, малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй энэ эрмэлзэлгые тус колхозой правлени дэмжэдэггүй байна.

Ушарынь хадаа эндэхи малшадай дунда зоотехническэ ба ветеринарна ямаршье кружок эмхидхэдэггүй байһаар.

—Бэшэ колхозуудай малшад һуралсалда олоороо хабаадуулагдаад, түрүү зоотехникэтэй һайнаар танилсажа байна хаям, теэд бидэнэрэй һуралсал тухай яахадаа хэншье һаналаа табинагүй гээшэб.—гэлдэжэ тэндэхи малшад хөөрэлдэдэг юм.

П. Раднаев.

551.000 түхэригэй алмалта үгэһэн дурадхалнууд

Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой шэрэм шудхалгын цехын уралан нарижуулагшад ба ухаалан зохёогшод үнгэрэгшэ 1949 он соо эрхим амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ гараа.

Түсэбэй ёһоор бүхэли жэл соо 300.000 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ дурадхалнууд оруулагдаха байгаа һаа, 551.000 түхэригэй алмалта үгэһэн ухаалан зохёолгын ба уралан нарижуулгын 43 дурадхалнууд оруулагдаһан байна. Тэдэнэй 25-нь үйлэдбэри дээрэ хэрэглэгдэжэ, ехэхэн хэмжээнэй металл арбилха арга боломжо олгоо.

Мастер нүхэр Емельянов, формовщик Изыхеев гэгшэдэй дурадхалай ашаар гансахан товарна вагонуудай тормозно колодконуудые шудхалга дээрэ жэлдээ 50.000 түхэригэй алмалта хэгдэхэ байна. Цехын начальнигай орлогшо нүхэр Рабданов ухаалан зохёолгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, жэл соо 7 дурадхал оруулһанайнгаа түлөө зам харилсаанай Министерствын значогоор шагнагдаа.

Мүнөө тус цехын ухаалан зохёогшод ба уралан нарижуулагшад шэрэм шудхалгын шанарые улам һайжаруулхын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэжэ байна.

И. Пассек.

МҮНГЭНЭЙ ТАТАБАРИИЕ ГҮЙСЭД ДҮҮРГЭБЭ

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол 1949 оной 3-дахи кварталай бюджедые дүүргэлгээр республикын аймагуудай социалистическэ мүрысөөнэй дүнгые ноябрь һарада хаража үзөөд, Закаменай аймагай финансова таһагта хоёрдохи шан (500 түхэриг) барюулһан байгаа.

Энэ аймагай финансова хүдэлмэрилэгшэд һүүлшын кварталда ажалшадай дунда ниитэ-ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, хүдөө ажахын налог ба бусад түлбэринүүдые саг соонь суглуулаа.

Утаата-Далхайн, Мыло-Бортын сомоной Соведүүдэй налоговой агентнууд нүхэд Цыбиков, Будаев гэгшэд мүнгэнэй татабаряар социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, даалгабарита түсэбүүдээ саг болзор соонь дүүргэжэ шадаһан байна.

Б. Доржиев.

Ном шудалха тухай лекци

ВЛКСМ-эй Мухаршэбэрэй аймой секретарь нүхэр Федоров үргэн ниитэ арад зоной дунда элдэб темэнүүдээр лекцинүүдые уншана. Һаяхан нүхэр Федоров «Ном яажа шудалхаб» гэһэн темээр лекци радиогоор дамжуулба.

П. Демин.

Дайнай һүүлэй табанжэлэй герой

И. А. БОГДАНОВ

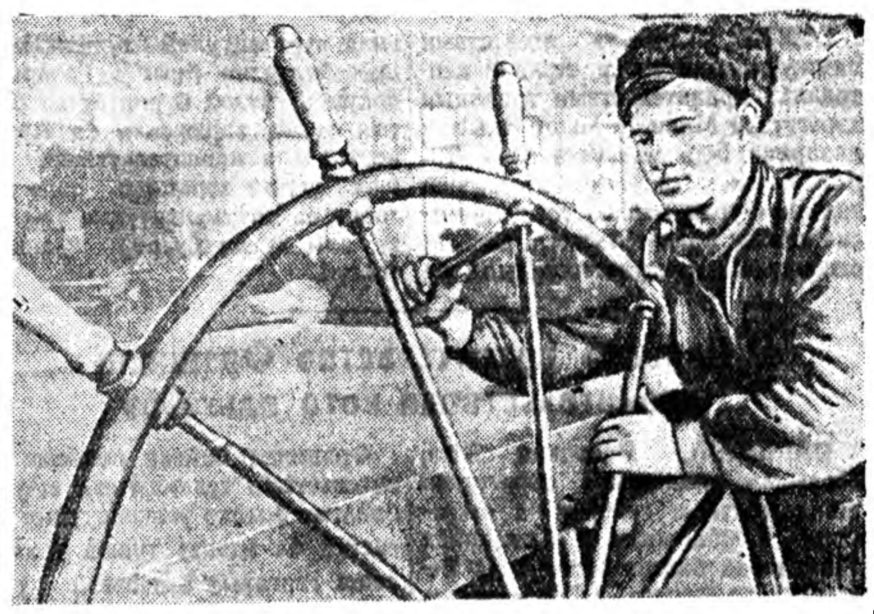

Улан-Удын судно-заһабарилгын заводой олон тоото хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай дунда слесарь-коммунист Иннокентий Алексеевич Богданов ажалай габьяагаар сууда гаранхай.

Нүхэр Богданов судно-заһабарилгын заводто табадахи жэлээ хүдэлмэрилжэ байна. Тиихэ зуураа, уһан замаар арадай ажахыда хэрэглэглэхэ ашаануудые шэрэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, өөрынгөө үнэн сэхэ, шударгы хүдэлмэреэр ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Үнгэрэгшэ 1949 оной турша дотор хүсэтэ пароходуудай орёо нарин частьнуудые заһабарилгаар механическа цехынхидэй дунда социалистическэ мүрысөөндэ хододоо түрүү ябажа гараа. Арадай инаг вождь агууехэ Сталинай 70 наһанай ойн хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсажа, гурбан жэл 11 һара соо 6 жэл хахадай нормо дүүргэһэн байна.

—Туйлаһан амжалтануудни сэдьхэлыемни гүйсэд ханганагүй, шэнэ 1950 ондо бүри ехэ показательнуудые харуулха большевистскэ зорилго урдаа табинаб, — гэжэ Иннокентий Алексеевич хөөрэнэ.

Мүнөө шэнэ жэлэй түрүүшын 10 хоногой хүдэлмэриинь дүнгые показателиин доска дээрэ харахада, үдэр бүриинь нормо 200 гаран процент дүүргэгдэһэн байдаг. Ингэжэ, нүхэр Богданов 1951 оной түсэбөөр хүдэлмэрилжэ байхалаа, гансал эрхим һайн шанартай продукци үгэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Богданов пароходой штурвальна мөөрнии бүтээлгые дууһажа байна.

М. Минеевэй фото.

„Шэнэ жэлдэ шэнэ хүсөөр хүдэлмэрилхэбди"

Үнгэрөөшэ жэлдэ мяха-консервын комбинадай консервнэ заводой (директорынь нүхэр Гарабец) коллектив Эхэ орондоо һайн шанартай консервэ элбэг ехээр үгэхын тула эршэмтэйгээр ажаллажа гараа.

Тиин, консервэ үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые 150 процент дүүргэжэ, бүтээн гаргаһан продукциингаа өөрынь үнэ сэнгые 3,8 процентээр доошолуулаа.

Мүнөө заводой коллективэй дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Солото бригадир нүхэр Головушкинай хүтэлбэрилдэг бригада мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлэн ябана. Энэ бригадынхид үнгэрэгшэ жэлдэ үйлэдбэриингөө жэлэй даалгабарие 240 процент дүүргэһэн байгаа.

Эдэнэр туйлаһан амжалтаяа мүнөө үшөө дээшэлүүлхын түлөө эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Болбосоруулгын камер сооһоо халаан бүхэндэ 13 тонно консервэ гаргахын орондо 50—60 тонно гаргажа, нормоёо 360 гаран процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Тус бригадын түрүү стахановецууд нүхэд А. Власов, В. Головушкин гэгшэд «шэнэ жэлдэ шэнэ хүсөөр хүдэлмэрилжэ, шэнэ рекорд туйлахын түлөө бүхы хүсөө элсүүлхэбди» гэжэ мэдүүлнэд.

Тэдэнэй хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ байһаниинь найдамтай. Агууехэ Октябриин 32-дохи жэлэй ой хүрэтэр эдэнэр 5—5 жэлэй программануудые дүүргэжэ, дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй геройнууд болоһон юм. Мүн жэлэй эсэс хүрэтэр 6—6 һарын түсэбүүдые сүм дүүргөө.

Мүнөө, 1950 оной түрүүшын үдэрнүүдтэ үдэр бүриингөө нормые 300 процент дүүргэнэ.

Д. Батуев.

Ажахын жэлэй тоосоондо бэлэдхэл

Тоо бүридхэл хэжэ байна

1949 ондо Калининай нэрэмжэтэ колхоз Курумканай аймаг соо эгээл үндэр ургаса хуряаһан байна. Гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоо урид дүүргээ һэн. Мүн малажалаа нилээдгүй хүгжөөһэн байха юм. Тингээд байхадаа, тус колхозой гэшүүд ажалта үдэрнүүдтээ горьтойхон хэмжээнэй таряа талха, тоһо, мяха мэтын продуктнуудые абаха болоно.

Мүнөө энэ колхоздо тоо бүридхэлгэ эхилээд байна. Энэ хүдэлмэрине эмхитэйгээр үнгэргэхын тулада колхозой правлени тусгаар суглаа хэжэ, комисси байгуулаа. Комиссиин составта правлениин гэшүүд, шалгалтын комиссиин гэшүүд ба бусад эдэбхитэд оролсонхой.

Комиссиин гэшүүд колхозой правлениин суглаанай баталһан маршрулаар ябажа, бүхы бригада, фермэнүүдтэ даалгагдажа үгтэһэн зөөрине хинан шалгаха, дутуу дундануудыень элирүүлэн акт хэхэ зорилготой. Тэдэнэр колхозой зөөридэ хайша хэрэгээр хандажа, тэрэнние үриһэн, эблэһэн хүнүүдые элирүүлэн, тоосоото суглаан дээрэ шанга шүүмжэлэл хэхэ байна.

Д. Дондупов.

Колхозннгуудай ажалые зүбөөр сэгнэхэ

Цэдэб Самбаров Доржи Ирдыниев гэжэ хоёр үбгэд Бодонгуудай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз соо (Бичура) үни удаанай алдаршанхай. Тэдэнэр артелиин ажалда үнэн сэхээр хандадаг, үүсхэл оролдолго гаргадаг нүхэд юм.

Эдэ хоёр үбгэдэй хэһэн хүдэлмэри колхозойнь гэшүүн бүхэндэ, нэн түрүүндэ хүтэлбэрилэгшэдтэ һайса мэдээжэ юм.

Үнгэрэгшэ зунай үедэ тэдэнэр өөһэдынгөө һайн дураар 520 гектар сабшалангай газарые хоёр дахин уһалһан байна. Гадна, үбһэ хуряалгын кампанида эдэбхитэйгээр хабаадалсаа һэн.

Теэд, колхозой тоо бүридхэгшэдэй гэмээр эдэ хоёр үбгэдэй олоһон ажалта үдэрые ямаршье шалтагаангүйгөөр дараглаһан гэхэ гү, али данса дээрэ оруулагдаагүй байха юм. Үнэн сэхэ колхознигуудай ажалай түлөөһые дутуу үгэхэ гээшэ хуули бүса хэрэг мүн. 1949 оной хүдөө ажахын жэлэй дүнгүүдые гаргажа байгаа мүнөө үедэ элэ дутуунуудые элирүүлжэ, ажалта үдэр бүхэнние зүбөөр сэгнэхэ ябадал тус колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй арюун уялга мүн.

Ц. Дулзынов.

Ажалшадай мэдүүлгэ ба гомодолнуудта анхаралтайгаар хандаха

Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой колхознигууд артель доторнай амгалан бэшэ байдалтай байна гэжэ республикын Министрнүүдэй Соведтэ хэдэ хэдэн мэдээсэлнүүдые ябуулһан байгаа. Министрнүүдэй Совет тэдэ мэдүүлгэнүүдые шалгажа үзөөд, «Улаан Оронго» колхозой байдал тухай зүбшэн хэлсэһэнэйнгээ һүүлээр, тус артелиие эмхидхалай-ажахын талаар бэхижүүлхэ тусхай тогтоол гаргаһан байгаа. Энэ тогтоолые дүүргэлтэ болгожо, «Улаан Оронго» колхоз республика соогоо түрүү колхозуудай нэгэн болоо.

Гэхэтэй хамта, зарим Министерствонууд, Управленинүүд, аймагай ба городской Соведүүдэй гүйсэдкомууд улад зоной мэдүүлгэнүүдтэ хаа-яа анхаралгүйгөөр, хайхарамжагүйгөөр хандаха ябадалнуудые гаргадаг байна.

Хэдэн олон Министерствонүүд, Управленинүүд, аймагуудай болон городуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ шалгалта хээд үзэхэдэ, ажалшадай гомодол ба мэдүүлгэнүүдые хаража үзэлгэдэ ёһо тэдыгөөр, албан хойрогоор хандадаг баримтанууд толоруулагдаба. Тусгаарлабал, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведээр алдаб Министерствонууд, Управленинүүд ба гүйсэдхэхэ комитедүүдэй үзэмжэдэ эльгээгдэһэн 323 гомодол ба мэдүүлгэнүүдһээ 191-нь правительствоор тогтоогдоһон болзор соо үзэгдөөгүй байһоо. Иимэ баримтанууд республикын социальна тэдхэмжын Министерстводэ, финансуудай Министерстводэ, Улан-Удын горисполкомдо, Түнхэнэй аймгүйсэдкомдо элирүүлэгдэһэн байха юм.

Гадна, ажалшадһаа ороһон гомодол ба мэдүүлгэнүүдые үгы болгохо баримтанууд («Бурмонголлес» трестдэ), хэн тухай гомодол бэшэгдэһэн байнаб, тэрэ хүндэ өөртэнь ажалшадай гомодолые мүрдэлгэдэ ябуулха (Түнхэнэй аймгүйсэдком) баримтанууд үзэгдэдэг.

Хэдэн олон ушарнуудта Түнхэнэй аймгүйсэдком гомодолнуудые халирхайгаар хаража үзэдэг, организацинууд, эмхи зургаанууд ба колхозуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые усадхаха талаар хэмжээ абалаггүй. Кагановичын нэрэмжэтэ артелиин колхознигууд хүдөө ажахын артелиин Устав колхоз доторынь эбдэгдэжэ байһанай тухай гомодол бариа һэн. Тиихэдэнь аймагай гүйсэдхэхэ комитет гомодол тушаань улаан саг соо хэмжээ абаагүй байгаа.

Ажалшадай гомодол ба мэдүүлгэнүүдые хаража үзэхэ хэрэгтэхи үшөө нэгэ айхабтар ехэ дутагдал юун болоноб гэхэдэ, зарим эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд гомодолнуудые бариһан хүнүүдэй эрилтые хангаал һаа, энээгээр хэрэг дүүрэһэн дээрэ тоолодог. Тиигээд, тэдэ гомодолнууд дотор хэлэгдэһэн баримтанууд дээрэһээ организацинуудай, эмхи зургаануудай, предприятинуудай ба колхозуудай ажал хүдэлмэридэ ямар дутагдалнууд байна гээшэб гэһэн тобшолол хэдэггүй. Иимэ нэгэ ушарые энээндэ жэшээ болгоё. Улан-Удэ городто ажаһуудаг гражданин М. Т. Серебряков 20-дохи участогай домуправай муу хүдэлмэри, буруу аяг зан тухай гомодол барижа коммунальна ажахын Министерстводэ хандаһан байгаа. Тиихэдэнь коммунальна ажахын министрын орлогшо нүхэр Полозов хадаа баримтануудые шалгажа үзөөд, дутагдалнуудые усадхаха тухай заабари домуправта үгтэбэ гэжэ Министрнүүдэй Соведтэ мэдээсээд лэ, энэ хэрэгые дүүргэһэн байгаа. Тиигээд, тус Министерство гансал энээгээр хизаарлаха зэргэтэй байгаа гү? Үгы.

Коммунальна ажахын Министерство болбол гражданин Серебряковой гомодолые городой коммунальна предприятинуудай хүдэлмэридэ байгаа ехэнүүд дутагдалнууд тухай айхабтар удхашанартай, шухала лохёо мэдээсэл гэжэ тоолохо, тэдэнэй хүдэлмэрие гүнзэгыгөөр шалгажа үзөөд, Горжилуправлениин ба городой домуправуудай ажал ябуулгые һайжаруулха талаар, гэр байрые капитальнаар болон жэжээр заһабарилхын тулада табигдаһан мүнгэн зөөри хэрэглэлгые гүримшүүлхэ талаар хэдэ хэдэн бодото хэмжээнүүдые абаха ёһотой байгаа.

Кударын аймагай «Путь Октября» колхозой колхозник нүхэр Андреев гэгшэһээ 1949 оной февраль соо БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ гомодол ороһон байгаа. Нүхэр Андреев юун гэжэ бэшэһэн байгааб гэхэдэ, колхоз доторнай олзо доход ажалта үдэрнүүдтэ буруугаар хубаарилагдана, тэрээн дээрэһээ боложо зарим колхознигууд ажаллажа олоһон талха таряагаа абаха аргээ хаһагдаһан байна гэбэ. БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол тус колхоз соо олзо доходой хэрэзэргэ зүбөөр хубаагдаһанние яаралтайгаар шалгажа үзэхэ, гараһан алдуунуудые заһаха хэмжээ абаха гэһэн заабаритайгаар нүхэр Андреевэй мэдүүлгые Кударын аймгүйсэдкомдо эльгээгээ һэн.

Кударын аймгүйсэдком нүхэр Андреевэй мэдүүлгые аяар дүрбэн һарын турша соо даража хэбтүүлээ. Нүхэр Андреев дутуу абаһан таряагаа 1949 оной ургасаһаа абаха болобо гэжэ, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зүгһөө 4 удаа һануулга абаһанайгаа һүүлээр, Кударын гүйсэдком мэдээсээ. Аймагай гүйсэдхэхэ комитет энэ гомодолдо тиигэжэ хандаха ёһотой байгаа гү? Үгы ааб даа. Аймагай гүйсэдхэхэ комитет болбол нүхэр Андреевэй гомодолые гансал тэрээнэй эрилтэ гэжэ хараха ёһогүй, харин БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зааһанай ёһоор, «Путь Октября» колхоздо олзо доход буруугаар хубаарилһан баримтые гүнзэгыгөөр шалгажа үзэхэ, гэмтэдые харюусалгада хабаадуулха, аймагай бэшэ бэшэ колхозуудта олзо доход хубаарилга дээрэ гаргагдаһан алдуунуудые заһалгала зорюулагдаһан тусхай шиидхэбэрие тус асуудалаар гаргаха ёһотой байгаа.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, республикын Министерствонүүд ба Управленинүүдтэ, тэрэшэлэн ажалшадай депутадуудай аймагай болон городской Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ ажалшадһаа ороһон гомодол ба мэдүүлгэнүүдые хаража үзэлгэдэ хайхарамжагүйгөөр хандаһан баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, республикын аймагуудай ба городуудай гүйсэдхэхэ комитедүүдэй олон тоото харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай гомодол болон мэдүүлгэнүүдые хаража үзэлгэ гүн гүнзэгы политическэ удхашанартай юм гэжэ ойлгоогүй гээшэ. Эмхи зургаанууд доторoo арад зонтой хөөрэлдэхэдөө, тэдээнэй бэшэгүүд, мэдүүлгэнүүд болон гомодолнуудые хаража үзэхэдөө һонороор ба анхаралтайгаар хандалга хадаа республиканска, городской болон аймагай советскэ организацинуудай хүдэлмэридэхи дутуунуудые усадхахада ехэ удхашанартай байһанние хараадаа абаагүй гээшэ.

Министрнүүдэй Соведэй аппарадта, Управленинүүдтэ, Министерствонүүдтэ, ажалшадай депутадуудай аймагай болон городской Соведүүдэй гүйсэдкомуудта ажалшадай гомодол ба мэдүүлгэнүүдые хаража үзэхэ хэрэгэй байдал тухай асуудалые БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет һая тусгаар зүбшэн хэлсээд, дэлгэрэнгы тогтоол гаргаһан байха юм. Энэ тогтоол дотороо ажалшадай гомодол ба мэдүүлгэнүүдые хаража үзэхэ хэрэгые хангалтагүй дээрэ тоолоод, ажалшадай бэшэгүүдые харахалаа тэдээнэй эрилтэнүүдтэ анхаралтай ба һонороор хандаха, гомодол ба мэдүүлгэ бүхэнние гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ, гомодол болон мэдүүлгэ барихa шалтагаан гаргаһан ушарые шэнжэлхэ, дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүдые абаха гэжэ Министерствонүүдэй, Управленинүүдэй, аймагай ба городской Соведүүдэй гүйсэдкомуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө Министрнүүдэй Совет эрибэ.

Республикын Министерствонүүд ба Управленинүүдтэ үнгэргэгдэдэг зүблөөнүүд дээрэ, ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй сессинүүд болон гүйсэдкомуудай заседаниинууд дээрэ ажалшадай гомодол ба мэдүүлгэнүүдые хаража үзэхэ хэрэг ямар байһан тухай зүбшэн хэлсэжэ, энэ шухала хүдэлмэридэ байгаа дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүдые абаха гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет дурадхаба.

Манай Эхэ орон соо хүнүүд, кадрнууд эгээн үнэтэй капитал мүн. Тиимэһээ, хүнүүдтэ анхаралтайгаар хандалга советскэ обществын ажабайдалай ёһо гурим болоһон байна. Советскэ гүрэнэй аппарадай хүдэлмэрилэгшэдтэ, арадай ашаг туһын түлөө, ажалшадай зол жаргалай түлөө ажаллаха ба тэмсэхэһээ үнэтэй юуншье байхагүй.

Республикын советскэ органууд болбол хүнүүдтэ, тэдээнэй мэдээсэлнүүдтэ, тэдээнэй хэлэһэн шүүмжэлэл ба дурадхалнуудта анхаралтай ба һонороор хандаха үзэлөөр манай кадрнуудые хүмүүжүүлхэ уялгатай. Ингээд, байхадаа советскэ организацинууд ажалшан олониитэтэй холбоо барисаагаа улам бэхижүүлжэ, республикын советскэ ба ажахын эмхи зургаануудай хүдэлмэрине дам саашадань һайжаруулжа шадаха байна.

Хэрбээ хүтэлбэрилэгшэд бултадаа олониитэ зонтой—хүдэлмэришэн анги, таряашад ба интеллигенцитэй эгээн нигта барисаатай байгаа һаа, хэрбээ тэдэ ажалшадай табиһан асуудалнуудта анхаралтай ба һонороор хандадаг байгаа һаа, республикын урда табигдаһан зорилгонуудай амжалтатайгаар шиидхэгдэхэнь ажаг һэжэг байхагүй.

Энэ барисаанай улам бата бэхи байха бүринь республикын советскэ органууд өөһэдынгөө зорилгонуудые бүри амжалтатайгаар шиидхэхэ байнал.

Манай календарь

Карел ЧАПЕК

(Түрэһэнһөөнь хойшо 60 жэлэй ойдо)

Чехословакиин уранзохёолшо Карел Чапек гэгшын нэрэ бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ юм. Тэрэнэй антифашистска зохёолнууд чехословацка литературын алтан фондпо оронхой.

Чапегэй творческо зам элдэб зүрилдөөтэй ба орёо байгаа. Чехословакидахи 1938 оной трагическа событинуудаар, Мюнхенэй һүүлээр фашистска ба профашистска бэшээшэдэй галзуу муухай хардалга гүжэрдэлгөөр уранзохёолшын ами наһан нилээд богонидхогдоһон байха юм. 1938 оной декабрь соо 48 наһатайдаа наһа бараа һэн.

Социальна тематикада хандалга хадаа уранзохёолшын творческо замда угаа ехэ алхам байһан юм. 1921 ондо тэрэнэй зохёоһон «Р.У.Д.» гэжэ драма хадаа капиталистическэ системын ажаүйлэдбэриие шүүмжэлһэн сатира бэлэй. 1923 ондо зохёоһон «Фабрика абсолюта» гэжэ роман соогоо Чапек хадаа капиталистнуудай зэмсэг болоһоһон шажаниие наада харан бэшэһэн байна. «Кракатит» гэжэ роман дотороо милитаризмда эсэргүү тэмсэнэ.

Чапегэй трагеди юундэ байгааб гэхэдэ, тэрэ болбол капиталистическэ байгуулалтын мүүе мэдэбшье, капитализмда приговор сонсохоые шиидээгүй, энэ общественэ үндэһөөрнь хубилгаха тухай шангаар хэлээгүй, харин заримдаа «удаан прогрессэй» ба «багануул хэрэгүүдэй» теоридо һүгэдэг байгаа.

Европодохи ангиин тэмсэлэй шангадаһан ба Германида фашистска урбалтын болоһон ябадал хадаа Чапегые континент дээрэ боложо байһан политическа событинуудта бүри толорхойгоор хандахые баалхаа һэн. Чапек болбол фашизмда эсэргүү тэмсэлэй замда бүхөөр ороһон байна. Тиин «Саламандранууд тай дайн» гэжэ илангаяа ехээр суурхаһан роман 1936 ондо зохёоһон байгаа. Мүн 1937 ондо «Сагаан убшэн», 1938 ондо «Эхэ» гэжэ пьесэнүүдые зохёогоо.

Чапегэй ажабайдалай һүүлшын үдэрнүүд хадаа уранзохёолшодой улас хоорондын культурые хамгаалха ассоциациин зэргэдэ, фашизмда эсэргүү элдэбүнтэйгээр тэмсэлдэ зорюулагдаһан байна.

С. Никольский, филологическа наукануудай кандидат.

Хитадай Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министрын мэдүүлгэ

ПЕКИН. Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, Арадай центральна правительствын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Чжоу Энь-лай январиин 5-да мэдүүлгэ хэбэ. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: энээнһээ урда байһан гоминдановска хархис правительствын посольствонуудай, консульствонуудай ба эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд бултадаа бүхы эд зөөри ба документнүүдэй бүрин бүтэн байлгын түлөө харюусаха ба Арадай центральна правительстводо тушаан үгэхэ хүрэтэрнь тэдэ эд зөөри ба документнүүдые үгы хэхэ гү, али хуули бусаар усадхаха ёһогүй.

Польско правительство Франциин правительстводо ното эльгээбэ

ВАРШАВА. Январиин 3-да, Польшын гадаадын хэрэгүүдэй министерствын генеральна секретарь Вербловский Францаһаа Варшавада байгаа посол Жан Белендэ ното барюулба. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Польско правительство хадаа Парижда байгаа польско республикын посольстводо 1949 оной декабриин 30-да добтолһон тухай мэдэхэдээ, һанаагаа зобобо. Францида байхаар эльгээгдэһэн гадаадын түлөөлэгшэдэй аюулгүй байлгые хангаха гол уялгануудтаа французска правительство зүришөө. Францида байгаа польско правительствын түлөөлэгшэд аюулгүй байлгын зохихо условинуудые хангаагүй ба эдэнэр тушаа харша аашa гаргахые һэлэһэнэй түлөө французска правительство сүм харюусаха ёһотой гэжэ тоолоод, энэ ушарые польско правительство эрид буруушааба, мүн энэ гэмтэ хэрэг тушаа мүрдэлгэ хэхыень, элирһэн гэмтэ нюурнуудые хатуугаар хэһээхыень ба саашадаа польско түлөөлэгшэдэй аюулгүй байлга хангахыень французска правительствоһаа эрибэ.

Хитадай түмэрзамайхидай амжалта

ПЕКИН. Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, үнгэрэгшэ жэлэй эсэс хүрэтэр 8.200-һаа дээшэ километр түмэр замууд заһабарилагдажа, тэрээнэй ашаар Хитадай бүхы түмэр замууд гол түлэб һэргээн бодхоогдоо. 1949 оной эхиндэ табигдаһан түмэр зам заһабарилгын түсэб 300 процент дүүргэгдээ.

Хитадай түмэр замууд бүхы дээрээ, Хайнань ба Тайван (Формозо) аралнууд дээрэхи түмэр замуудые оруулалсан, 26857 километр утатай юм. Арадай центральна правительствын түмэр замай министерствын тунхаглаһан мэдээнэй ёһоор, сүлөөлэгдэһэн районуудтахи түмэр замуудай хэмжээнь үнгэрэгшэ оной эсэстэ 24794 километр байгаа. 21046 километртэ заһабарилагдаһан түмэр замууд хүдэлмэрилжэ эхилээ.

Хитадтахи түмэр замай шугам хадаа Японидо эсэргүү дайнай захалһан 1947 онһоо хойшо һандаргадаһан байгаа. Гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ, арадай сэрэгүүдэй илалтата добтолгын үедэ арадай-сүлөөлэлгын армиин түмэр замай отрядуудай байгуулагдаһанһаа хойшо Хитадай түмэр замай бүхы шугам заһабарилагдажа эхилһэн байгаа.

* * *

ПЕКИН. Синьхуа агентство болбол Пекин-Ханьхоуска ба Кантон-Ханьхоуска түмэр замуудай хүдэлмэрилжэ эхилһэн тухай статья дамжуулаа.

Тус статья дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: «Түмэр зам барилгын амжалта хадаа промышленность ба хүдөө ажахые һэргээн бодхоохо байна, дайнай шарханууд 3-һаа 5 хүрэтэр жэлэй хугасаа дотор эдэгээгдэхэ байна, промышленность ба хүдөө ажахы болбол 7—10 жэлэй туршада ехэхэн хүгжэлтэ туйлаха байна гэжэ этигэхэ эрхэ олгоно».

Польшодо үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалые усадхалга

ВАРШАВА. Хэблэлэй польско агентство болбол Польшодо үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалые усадхалгын амжалтанууд тухай мэдээсэнэ. Үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалые усадхаха тушаа хуулиин гараһанһаа хойшо үнгэрһэн 9 һарын турша дотор Польшын бүхы территори дээрэ эхин һуралсалай 26 мянгаһаа дээшэ курсанууд болон группанууд эмхидхэгдэжэ, 439 мянгаһаа дээшэ тооной хүнүүд һуралсаа.

Гуандун Суйюань провинцинуудта арадай правительствонууд байгуулагдаба

ПЕКИН. Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Суйюань провинциин главна город Гуйсуйда тус провинциин арадай правительство декабриин 31-дэ байгуулагдаба, тиихэдэ январиин 1-дэ Гуандун провинциин арадай правительство Кантондо байгуулагдаба.

Гуандун провинциин арадай правительствын түрүүлэгшэ Е Цзянь-ин, тиихэдэ Суйюань провинциин арадай правительствын түрүүлэгшэ Дун Цзу-у болобо.

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКАТАЙ ДИПЛОМАТИЧЕСКА ХАРИЛСААНУУДЫЕ ТОГТООХО ТУХАЙ НОРВЕГИИН ДУРАДХАЛ

ОСЛО. Газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Норвеги болбол Хитадай Арадай Республикатай дипломатическа харилсаануудые тогтоохо тухай шиидхэбэри гаргаба. Норвежскэ правительство өөрынгөө этигэмжэтые Пекин эльгээхээр бэлэн байһанаа мэдүүлээ.

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКАТАЙ ДИПЛОМАТИЧЕСКА ХАРИЛСААНУУДЫЕ ТОГТООХО ТУХАЙ ЦЕЙЛОНОЙ ДУРАДХАЛ

ЛОНДОН. Рейтер агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Цейлоной правительство хадаа Хитадай Арадай республикын Арадай центральна правительствотой дипломатическа харилсаануудые тогтоохо ба Чан Кайшиин правительствотай дипломатическа харилсаануудаа таһалха гэжэ шиидхээ.

Хойто Кореяын хүдөө ажахын амжалтанууд

ПХЕНЬЯН. Сагай уларилай тон муу байбашье һаань, Корейскэ арадай-демократическа республикын хойто хизаарай таряашад 1949 ондо ехэхэн амжалтануудые туйлаа. Тарилгын талмай түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо 101,5 процент, хлопок тарилгын талмай 165 процент болоһон байна. Орооһоной валова суглуулбариин түсэб 101,9 процент, хлопогой —156 процент ба бусад культурануудай — 114 процент дүүргэгдээ.

Формоза тушаа американска империализмын шунахай түсэбүүд

ШАНХАЙ. «Дагунбао», «Синьвеньжибао» ба «Вэнвэйбао» газетэнүүдэй январиин 5-най түрүү бэшэгүүд Тайван (Формоза) тушаа американецуудай агрессивнэ түсэбүүдые элирхэйлбэ.

«Дагунбао» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Хитадай тибһээ намнагдаһан Чан Кай-ши американска империалистнуудта Тайваниие худалдан, үндэр ехэ сэнгээр тэдэнэй талархал дахин туйлаа».

«Тайваниие эзэлхээр хараалһан американска заговор—мүнөөлэр болоһон хэрэг бэшэ юм Чан Кай-ши хадаа американска эзэлэйнгээ талархалай харюуда түлөөһэ болгон, Тайваниие үни дурадхаһан байгаа» гэжэ «Синьвеньжибао» газетэ бэшэбэ.

Арадуудай эб найрамдал ба аюулгүй байхын түлөө

ПАРИЖ. «Эб найрамдал ба сүлөөгэй түлөө тэмсэлшэд» гэжэ организаци хадаа уранзохёолой ба искусствын элдэб янзын шэглэлнүүдэй түлөөлэгшэдэй, политическэ ажал-ябуулагшадай — олон зуугаад хүнүүдэй гар табилгатай манифест толилоо. Тус манифест арадаар һайшаагдаһанай һүүлээр, депутадуудта ба һунгагдамал органуудта дамжуулан үгтэхэ байна.

«Хүн түрэлтэнэй аша туһада ба ажаһууха эрхын түлөө,—гэжэ манифест доторынь хэлэгдэнэ,— атомна бомбо хориможолхо гэжэ манай парламентын хэлэхыень хүсэнэбди. Атомна бомбонуудые усадхаха тухай Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин дары заабари үгэхыень хүсэнэбди. Эб найрамдалда атомна дайгаар заналхиилха хүн бүхэниие сэрэгэй гэмтэн гэжэ тоолохые бидэнэр эринэбди.

Пастерай үгэнүүдые дабтан, «наука ба эб найрамдал хадаа хархис бүдүүлиг байдалые ба дайе илан мандахал» гэжэ бидэнэр хэлэнэбди.

Вьетнамай арадай-сүлөөлэлгын хүсэнүүдэй ябуулганууд

ЛОНДОН. Сайгонһоо Рейтер агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, Индо-Хитадай хахад аралай зүүн эрье дээрэ, Донгхойһоо 18 миль зайтай байһан французска сэрэгэй соединенидэ эсэргүүсэн, вьетнамска партизануудай зүгһөө һүүлэй үедэ хэгдэжэ байгаа добтолхы ехэ байлдаануудта французууд «ехэ гэмтэл хохидол» үзэжэ байна гэжэ французска верховно командованиин түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

1949 оной декабрьһаа эхилээд, вьетнамска партизануудай атаканууд бүхы арал дээрэ ба илангаяа Тонкиндо бүри шангаар хэгдэнэ гэжэ тус түлөөлэгшэ заан хэлэнэ.

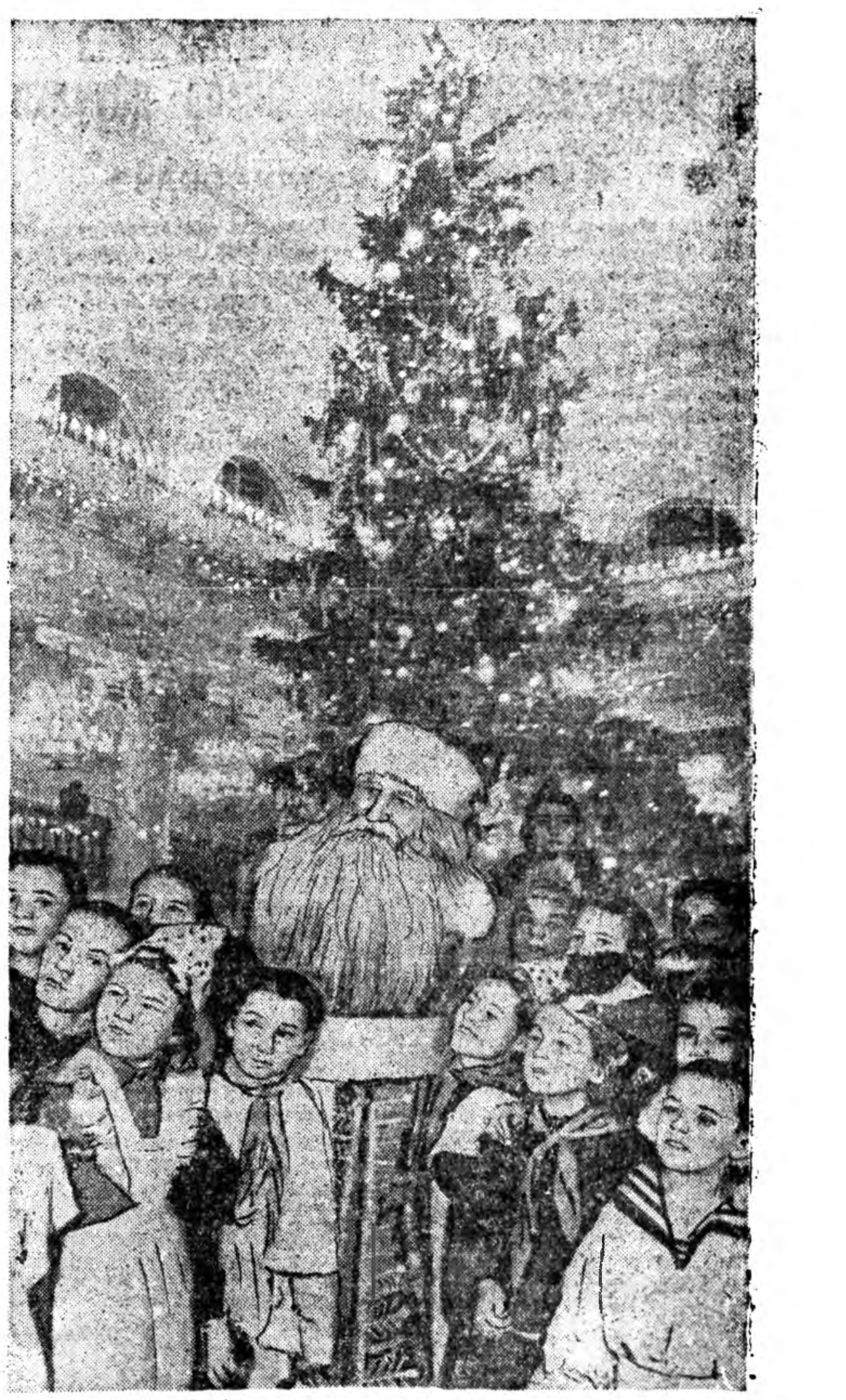

Декабриин 29-дэ союзуудай Байшангай Колонно зал соо үхибүүдэй һайндэр—шэнэ жэлэй ёлко наадан болобо. Энэ вечертэ Московско һургуулинуудай һурагшад ба пионернууд олоороо ерээ. Тэдэнэр һонинуудаттракционуудые, Московско театрнуудай ба эстрадын артистнуудай наадалгануудые хараба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үхибүүд шэнэ жэлэй дед-морозтой ёлкын таргада.

ТАСС-эй фотохронико.

Үндэр амжалтануудаар шэнэ жэлыэ угтаба

Хэжэнгын аймагай түрүү колхозууд шэнэ 1950 ониие үндэр амжалтануудаар угтаба. Дээдэ-Худанай сомоной Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз ашаг шэмэтэ малай 4 фермэтэй болонхой. Малажалые хүгжөөхэ жэлэйнгээ даалгабариие бүхы түрэлэй малнуудаар үлүүлэн дүүргэһэн байна. Энэ түрүү колхоздо аймгүйсэлкомой ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба.

Мүн Чесанын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз адуугаар түсэбөө 101 процент, эбэртэ бодо малаар—108, хони ба ямаагаар—100, гахайгаар—150, шубуугаар 120 процент дүүргэһэн байха юм.

Комсомолецууд шагнагдаба

Мухаршэбэрэй аймагай «Шэнэ Байдал» колхозой комсомолецууд үбһэ, таряа хуряалгын үедэ эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, колхоздоо ехэхэн туһаламжа үзүүлһэн байна. Комсомолецуудайнгаа хэһэн ажалые үндэрөөр сэгнэһэн тус колхозой правлени колхозойнгоо комсомольско эхин организацида шагнал үгэбэ.

Комсомольско организациин секретарь нүхэр А. Эрдынеев шагналаа абаха зуураа, хойшодоо бүри ехэ амжалтатайгаар хүдэлмэрилхэбди гэжэ мэдүүлбэ.

А. Батуев.

Фермэ дээрэхи библиотекэ

Хэжэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз ВКП(б)-гэй Обкомой VI пленумэй тогтоолые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна. Һаяхан тус колхозой малай фермэдэ радиоприёмник тодхогдоһон ба библиотечкэ шэнээр эмхидхэгдэһэн байха юм. Энэ библиотечкэдэнь политическэ, уранһайханай ба хүдөө ажахын литература бии.

Ц. Батуев.

Инструктивна зүблөөн

Хориин аймагай хүдөө ажахын таһагай дэргэдэ олзо хубаалга, жэлэй тоосоо табилга ба колхозуудта тоосоото-һунгуулиин суглаа үнгэргэхэ тухай асуудалнуудаар колхозуудай шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэнэр ба счетоводуудай инструктивна зүблөөн болобо.

Зүблөөндэ хабаалагшад дээрэхи асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ, колхозуудта тоосоото-һунгуулиин суглаануудые болзорһоонь урид үнгэргэжэ дүүргэхэ гэһэн социалистическэ уялгануудые абаба.

Тэрэшэлэн зүблөөндэ хабаалагшадта «Малажал тухайда мичуринска һургаал» ба «Марксизм-ленинизм шажан тухай» гэһэн темэнүүд дээрэ лекцинүүд уншагдаба.

Ш. Гынденов.

Зүгын ажалай олзо

Зүгын үсхэбэрилгэ хадаа ашагтай ажал юм. 1949 ондо Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз (Сэлэнгэ) 14 бүлэ зүгыһөө 14000 түхэригэй олзо оруулаа. Энэ жэлдэ тус ажалынь 35 бүлэ болгогдожо, 30000 түхэригэй олзо үгэхөөр хараалагдана. Энэ ажалые баялиг дүй дүршэлтэй зүгышэн П. И. Сиберяков даажа байдаг.

Ураннайханай самодеятельностиин харалгада бэлэдхэл

Мухаршэбэрэй аймаг дотор уранһайханай самодеятельностиин харалгада бэлэдхэл хаа хаанагүй үргэнөөр ябуулагдажа байна. Октябриин сомоной «Улаан туяа», «Шэнэ байдал», Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудай комсомолецууд ба залуушуул клубуудтаа үдэшэ бүри сугларжа, зүжэг наада бэлэдхэнэд. Тэрэшэлэн дуу, үльгэр ба шүлэгүүдые сээжэлдэнэ, «Баярта үдэр» ба бусад пьесэнүүдые бэлэдхэжэ байха юм.

Д. Дашипилов.

Харюусалгата редактор Д. Д. ЛУБСАНОВ

МҮНӨӨДЭР УЛАН УДЭДЭ

Гүрэнэй Бурят-Монголой Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрта—«Коппелия» гэжэ балет.

Гүрэнэй ород драмын театрта — «12 һара». Эхининь 10 часта. «Особняк в переулке». Эхининь 12 часта. «12 һара» эхининь 17 часта. «Нарата гэр» (үлэшэ).

«Прогресс» кинотеатрта—«Сталинградска байлдаан» (2-дохи сери).

ЗООТЕХНИЧЕСКЭ КРУЖОГУУДТА ТУҺАЛАМЖА

4. Түрэхэ хонидые ба хурьгадые үбэлэй үедэ харууһалха тухай

И. ХАМАГАНОВ, зоотехник

Һайн түл абахын тулада эхэ хонидто үшөө ороондо ороходоонь урда тээ ба тэрэнэй һүүлээр онсо анхарал хандуулжа, тэдэниие һайн шадалтай байлгаха шухала. Тиихын тулада, хонидые онсо һайнаар харууһалха, тэдээндэ һайхан үбһэ, силос, концентрат эдюулхэ хэрэгтэй.

Үбэлэй үелэ түрэхэ хонидые бэлшээридэ гаргангүй, үдэрынь хашаа хоройдонь байлгаад, һүниндөө дулаан байрадань оруулха ёһотой юм. Хонидые түл хаяха ябадалһаа һэргылхын түлөө хонишон бүхэн иимэ заабаринуудые сахиха ёһотой гэбэл:

1. Түрэхэ хонидто үжэнги үбһэ гү, али силос, мүн бусад муу шанартай тэжээл эдюулхэгүй.
2. Уһалха, эдеэлүүлхэдээ хонидые түрсэлдүүлжэ, түргэнөөр намнажа болохогүй.
3. Эдидэг үбһэ тэжээлыень эрид хубилгахагүй ба таһалдуулхагүй.

Үбэлэй үелэ хонидые түрүүлхэ хэрэгтэ һайнаар бэлэдхэхэ тон шухала. Хонидой байранууд уужам, һаруул байха ёһотой. Тэдэнэй түрэхэһөө 2—3 долоон хоног урда тээ байрануудынь заһабарилха, сэбэрлэхэ, известково гү, али креолинай 5 процентнэ раствороор дезинфекци хэхэ хэрэгтэй.

Түрэхэ хонидые байрадань оруулхадаа, хонин бүхэндэ 2—2,5 дүрбэлжэн метр талмайтай һуури үгэхөөр хараалха шухала.

Имагтал дулаан, һаруул, арюун сэбэр байранууд хурьгадые элүүр энхээр, бүрин бүтэнөөр тэнжээхэ ябадал хангадаг. Тиимэһээ хурьгадай байрые эртээнһээ бэлэдхэхэ шухала. Хурьгадые бүлэг бүлэгөөр хубаарилжа байлгахада һайн юм. Тиихэдээ тэдэнэй байранууд 20 — 30 хурьганай байха таһалгануудтай байха ёһотой. Гадна, һайн вентиляци ба пеэшэнүүдые түхеэрхэ шухала.

Хонидой байрануудые һүниин сагта гэрэлтүүлхын тула фермэнүүдые фонарьнуудаар хангаха хэрэгтэй. Мүн тэндэ үншэн гү, али эхынгээ һүөөр саладаггүй хурьгадые элеэлүүлхэ тусхай амһартанууд болон хонидто концентрированнэ тэжээл үгэхэ кормушканууд байха ёһотой.

Түрэхэеэ ойротоһон хонидые амяарнь илгаад, тэдэндэ тусхай харууһа эмхидхэхэ шухала. Тэрэ хадаа хонидые түл хаяха гү, али хээрэ газаа түрэхэ ябадалһаа һэргылнэ.

Эхэһээ гараһанайнь һүүлээр, хурьганай хүл дээрээ өөрөө бододог болоһон ба бэеынь хатаһан хойно тэрэниие эдеэлүүлдэг юм. Хүхүүлхэһээ урид эхынь дэлэнгые хаража үзэхэ ба эхэнь һүтэй гү, али үгы гү гэжэ шалгаха, мүн түрүүшынь уурагые һаажа хаяха юм. Тиин, саашадаа хурьгадые эдеэлүүлхэдээ эхыень оложо үгэхэ, тэдэниие садатарань хүхүүлхэ шухала.

Хурьгадай байра соохи температура үргэлжэ нэгэ хэмжээндэ, 10—12 градус дулаан байха ёһотой. Хэрбээ энээнһээ дээшээ температуратай байбал, хурьгад муугаар эдеэлдэг, амисхаалынь дээрэ болодог, хэрбээ доошоо байбалынь даарaжа, үбшэлжэ болодог юм.

Байра соохи агаарыень үргэлжэ һэлгүүлжэ байха шухала. Тэрэнэй ханануудтань һолоомоор хэгдэһэн мат үлгөөтэй, пол дээрэнь һолоомо дэлгээгдэһэн байха ёһотой. Эхэһээ гараһанһаань хойшо хурьгадые 10—18 хоногой турша соо 3—4 час болоод лэ эдеэлүүлжэ байха хэрэгтэй. Саашадаа үдэртөө 4 дахин эдеэлүүлхэ зуураа, һайн үбһэ, витаминта ба минеральна тэжээлнүүдые садатарань үгэхэ шухала. Тиихэдэ концентрированнэ тэжээл (овес, отруби) холёод эдеэлүүлхэдэ бүри һайн байдаг.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ, ул. Ленина, 26 (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн), ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—180. зам отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; Отделов партийной и комсомольской жизни, культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта — 6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации — 6-84 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв); Для междугородных переговоров — 16.

Н—02287. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.